

IOANA LIDIA ILEA

Ghid de bune practici cu privire la etapele și metodologia procesului de evaluare a impactului ex-ante specific domeniului cultural

Acest ghid a fost elaborat în cadrul proiectului
VIZIUNE STRATEGICĂ ȘI COERENȚĂ PENTRU SECTORUL CULTURAL
(SIPOCA 709 / MySMIS2014+: 129541)

IOANA LIDIA ILEA

Ghid de bune practici cu privire la etapele și metodologia procesului de evaluare a impactului ex-ante specific domeniului cultural

**Echipa UMP a proiectului
„Viziune strategică și coerență pentru sectorul cultural”**

Experți coordonatori: Alexandra DRAGOMIR; Răzvan BRĂILEANU; dr. Pîrvu IONICĂ
Experți management: Bogdan Ștefan TRÎMBACIU; Monica DRĂGAN;
Albertina NĂSTASE; Valentin SAVU; Diana CORJAN; Sandra ISBĂȘESCU;
Mirela BUNEA; Claudia CIOBANU; Claudia BODEA; Alexandru TOMA

Cuprins

Cadrul general	5
Evaluarea ex-ante: etape și rezultate	9
Descrierea etapelor și metodologia evaluării ex-ante	13
Instrumente pentru realizarea studiilor de impact	19
Studii de caz	23

Capitolul 1.

CADRUL GENERAL

Ghidul de bune practici cu privire la etapele și metodologia procesului de evaluare a impactului ex-ante, specific domeniului cultural, a fost realizat în cadrul „Programului Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020”, codul MySMIS129541/ codul proiectului SIPOCA 709. Acesta își propune să servească tuturor celor implicați în acest proces și cu precădere autorităților administrației locale cu atribuții de acest tip.

Ghidul de bune practici conține pachetul integrat de documente necesare personalului care participă la procesul de evaluare ex-ante a impactului politicilor culturale și conferă cadrul general al descrierii fundamentelor metodologice și conceptuale caracteristice monitorizării și evaluării politicilor publice care privesc domeniul culturii.

◆ 1.1. Monitorizarea și evaluarea politicilor

Monitorizarea constă în urmărirea continuă a implementării politicilor publice, raportat la calendarul agreed și utilizarea infrastructurii și serviciilor propuse de către beneficiarii acestora.¹ Prin caracterul său continuu, monitorizarea constituie un instrument util managementului și principalilor stakeholders, de verificare frecventă și imediată a progresului sau a lipsei acestuia pe termen mediu și scurt, în raport cu indicatorii selectați. În același timp, monitorizarea sprijină auto-evaluarea continuă prin furnizarea de date care pot genera o înțelegere optimizată a proceselor formale și informale.

Evaluarea politicilor publice este un proces sistematic și motivat, de generare a cunoștințelor, bazat pe colectarea, analiza și interpretarea informațiilor, care vizează înțelegerea globală a unei intervenții publice pentru a ajunge la o

judecată evaluativă, bazată pe dovezi, cu privire la proiectarea, implementarea, rezultatele și impactul acesteia în raport cu obiectivele stabilite.² Tendințele de creștere, pe de o parte, a cerințelor unor rezultate tangibile necesare pentru a îmbunătăți performanța și, pe de altă parte, a celor privind transparența conlucrează la aprofundarea și augmentarea sistemelor de evaluare a politicilor publice. Cererea de responsabilizare în continuă creștere în societățile avansate, unde transparența acțiunii publice constituie o cerință de legitimitate, a dus la aprofundarea problematicii și metodologiei evaluării oricărui demers public, inclusiv a politicilor publice. În mod similar, s-a înregistrat o schimbare de paradigmă în managementul public, care a trecut de la un sistem de management bazat pe reglementări și procedurilor către una care acordă mai multă atenție rezultatelor, context în care termenii de management bazat pe rezultate sau managementul performanței au devenit expresii comune.

Un concept fundamental în evaluarea rezultatelor este cel al „obiectivelor intervenției”, evaluarea specifică stabilind o legătură directă între rezultate și obiective: evaluarea rezultatelor urmând să se concentreze pe investigarea măsurii în care obiectivele prevăzute de politică au fost atinse și raportarea acestora la eficacitate și rezultatele scontate.

Indicatorii de performanță constituie unități de măsură ale inputului, proceselor, outputului, rezultatelor și impactului specifice proiectelor, programelor sau strategiilor de dezvoltare. Atunci când sunt susținuți de date credibile, care pot implica anchete formale, analize și raportare, indicatorii le oferă factorilor decizionali posibilitatea de a urmări progresul, de a demonstra rezultatele și de a lua măsuri corective pentru a îmbunătăți serviciile oferite.³

1. OD 10.70 - Project Monitoring and Evaluation Operational Directive, World Bank, 1989

2. Guía de evaluación de resultados de políticas públicas, Instituto para la Evaluación de Políticas Públicas, Ministerio de Política Territorial y Función Pública, España, 2020, pag. 10

3. WB – Monitoring and Evaluation: Some Tools, Methods and Approaches

În cazul politicilor publice, monitorizarea și evaluarea sunt două activități complementare care reprezintă etape fundamentale în ciclul de viață al acestora, cu rol de conștientizare a succeselor și aspectele critice sau problematice ale politicii publice în cauză. Colectarea, analiza și interpretarea datelor referitoare la politica publică, dublate de reflecția critică asupra activităților derulate, constituie un instrument eficient de menținere a inițiativelor în orizontul realizării rezultatelor scontate.

◆ 1.2. Criterii pentru evaluarea politicilor publice

Criteriile de evaluare sunt diferitele puncte de vedere sau abordări care se vor efectua, pe baza probelor, existând condiții, reguli și „principii, norme sau idei de evaluare, în legătură cu care se emite o judecată de valoare asupra obiectului evaluării”.⁴

Criteriile acționează ca ghiduri pentru formularea întrebărilor și abordarea procesului de evaluare, oferindu-i o structură care trebuie să acopere domeniul sau problemele care se doresc a fi evaluate. De fapt, întrebările în sine de obicei corespund unor familii diferite de criterii.

Pentru o bună evaluare a politicilor publice specifice domeniului cultural și a politicilor publice, în general, este important a se avea în vedere un set de criterii pe baza cărora se face evaluarea. În acest sens, Ghidul privind circuitul managementului de proiect al CE⁵ consideră că aceste criterii sunt: relevanța, eficiența, eficacitatea, impactul și sustenabilitatea.

Relevanța constă în concordanța dintre obiectivele politicii publice și problema pe care își propune să o rezolve, precum și cu mediul socio-cultural căruia i se adresează și în care își va face efectele scontate. Evaluarea relevanței unei politici publice presupune analiza calității pregătirii și a formei politicii publice, respectiv logica acesteia, completitudinea planificării și coerența internă a acesteia,

Eficiența înseamnă atingerea rezultatelor politicii publice în condiții de cost rezonabile. Pentru evaluarea eficienței unei politici publice

se va analiza gradul de realizare a obiectivelor propuse prin raportare la oportunitatea alegerii făcute și la raporturile dintre calitate, cantitate și timpul alocat.

Eficacitatea presupune evaluarea contribuției rezultatelor scontate la îndeplinirea scopului pentru care a fost inițiată politica publică și gradul în care rezultatele realizate coincid cu obiectivele propuse. Eficacitatea poate fi considerată, de asemenea, măsura în care o politică produce efectul dorit, orientată spre problema publică care a generat-o. În acest sens, AEVAL⁶ definește criteriul privind eficacitatea ca „măsura în care problema, cererea, sau necesitatea care a motivat intervenția a fost soluționată”.

Impactul constă în efectele politicii publice asupra mediului și domeniului căruia i se adresează, în cazul de față, domeniului cultural și contribuția politicii culturale analizate la atingerea obiectivelor sectoriale.

Sustenabilitatea presupune estimarea ex-ante și evaluarea în timp a beneficiilor politicii publice și măsura în care vor continua să se manifeste și se producă efecte și după îndeplinirea obiectivelor acesteia.

Dacă analizăm meritele unei politici publice culturale, trebuie avut în vedere că reușita ei se poate susține pe două tipuri de argumente: capacitatea politicii de a produce efectele preconizate dorite, cum ar fi: îndeplinirea criteriilor de eficiență și eficacitate sau potențialul durabil al rezultatelor și, nu în ultimul rând, de a conferi un nivel satisfăcător de satisfacție beneficiarului actului/ produsului cultural. Acest aspect se referă la gradul de acceptare, de susținere și de apreciere a unei intervenții de către beneficiari și de către alte categorii de stakeholderi. Politicile culturale afectează direct sau indirect viața socio-profesională a diverse categorii de beneficiari. Sistemele neadecvate de monitorizare și evaluare a politicilor pot genera două efecte principale: performanța neclară la nivelul impactului, deci o responsabilitate limitată față de finanțatori și beneficiari; capacitate redusă de acțiune în vederea îmbunătățirii programului propus și de a capitaliza experiențele dobândite, fie ele pozitive sau negative.

4. García Sánchez, I. (2010), Sistema de evaluación, <https://www.eumed.net/libros-gratis/2010b/687/>

5. Project Cycle Management Guidelines (2004), Brussels: European Commission, European Aid Cooperation Office

6. AEVAL (2015), Guía práctica para el diseño y la realización de evaluaciones de políticas públicas - Enfoque AEVAL, Madrid

În funcție de accentul acordat procesului de evaluare, putem viza unul, mai multe sau toate aspectele: proiectarea, implementarea și evaluarea politicii. Acestea se referă la:

- evaluarea ex-ante a politicii publice, respectiv proiectarea sau designul politicii publice, adică evaluarea realizată în faza de identificare a problemei/problemelor și a nevoilor de intervenție (evaluarea de nevoi) și evaluarea calității propunerii de politică publică;

- implementarea politicii publice: evaluarea etapelor implementării politicilor publice analizează corespondența dintre obiectivele generale și specifice ale politicii publice și punerea în aplicare, respectarea calendarului propus, resursele antamate și atingerea obiectivelor, monitorizarea și pentru optimizarea implementării sau, dacă este cazul, a unei posibile revizuirii intermediare;

- evaluarea ex-post, respectiv evaluarea de impact la nivel de beneficiari, a nivelului de satisfacție a acestora.

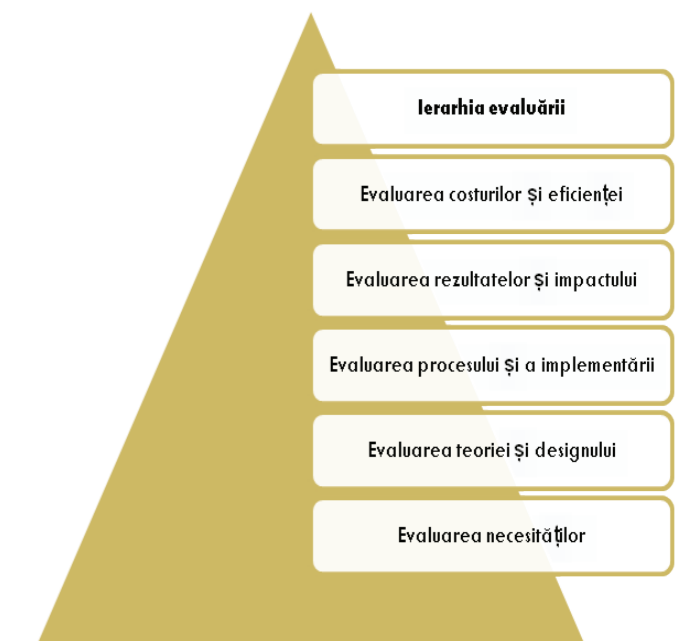
Ghidul de față tratează, cu precădere, evaluarea ex-ante a politicilor publice, adică evaluarea etapei de proiectare, de design a politicilor publice, în special a celor care vizează domeniul cultural.

◆ 1.3. Ciclul evaluării politicilor

Evaluarea unei politici publice se realizează în concordanță cu un ciclu de etape succesive caracteristice activităților politicii. Pregătirea evaluării presupune stabilirea scopurilor și motivațiilor privind: necesitatea evaluării, beneficiarii evaluării, factorii implicați în procesul de evaluare, stabilirea obiectivelor și conținutului evaluării, obiectul evaluării (utilizarea resurselor, metodologia, rezultatele, impactul etc.). În funcție de obiectivele identificate se vor stabili criteriile sau indicatorii calitativi și cantitativi și momentul începerii evaluării. Ulterior stabilirii criteriilor și a indicatorilor de evaluare, urmează obținerea informațiilor necesare. În funcție de obiectivele, criteriile și indicatorii evaluării se stabilesc modalitățile de colectare a datelor (analiza datelor existente, chestionare, interviuri etc.) și momentul aplicării lor.

O altă etapă a ciclului de evaluare a politicilor publice o constituie interpretarea informațiilor. Interpretarea informațiilor trebuie

să se caracterizeze prin obiectivitate. Deoarece realitatea poate fi interpretată într-un mod subiectiv, fapt care poate să influențeze obiectivitatea evaluării din cauza intereselor și pozițiilor subiective ale celor implicați, este esențială conștientizarea nevoii de obiectivitate în procesul de evaluare. Urmare a procesului de evaluare, se formulează concluzii relevante și obiective pe baza datelor documentate. O evaluare bună a unei politici publice ajută, în primul rând, la înțelegerea problemelor și, în consecință, la alegerea celei mai bune modalități de soluționare sau intervenție. Ultima etapă a ciclului de evaluare a politicilor publice este cea de implementare a rezultatelor. Concluziile și informațiile rezultate în urma unei evaluări își găsesc utilitatea doar dacă sunt acceptate și utilizate ca fundament pentru generarea unor politici noi sau pentru îmbunătățirea celor existente.

◆ 1.4. Evaluarea de impact

Prin evaluarea impactului unei politici publice înțelegem evaluarea gradului în care aceasta reușește să producă schimbările propuse și sustenabile la nivelul populației și a domeniilor cărora li se adresează.

Evaluarea ex-ante anticipează impactul posibil, ca parte a proceselor de planificare, design și aprobare a intervenției, înainte de punerea acesteia în aplicare.

Evaluarea ex-post identifică impactul efectiv pe durata și după implementarea politicii publice, în

scopul de a determina acțiuni de corectare sau ameliorare dacă acestea se impun sau pentru a oferi informații necesare îmbunătățirii modului de proiectare a politicilor publice viitoare.

Procesele de evaluare a impactului trebuie să respecte câteva condiții esențiale:

- Independența procesului de evaluare față de etapele de proiectare și implementare;

- Angajarea unor specialiști evaluatori competenți și imparțiali pentru asigurarea transparenței și credibilității procesului de evaluare;
- Participarea la procesul de evaluare a părților interesate pentru a putea lua în considerare diferitele perspective și puncte de vedere.

Capitolul 2.

EVALUAREA EX-ANTE: ETAPE ȘI REZULTATE

◆ 2.1. Analiza de impact ex-ante, evaluare preliminară a impactului unei politici publice

La nivel național, referințe la analiza de impact ex-ante se regăsesc în următoarele acte normative: HG nr. 775 din 14 iulie 2005 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile de elaborare, monitorizare și evaluare a politicilor publice la nivel central, HG nr. 870 din 28 iunie 2006 privind aprobarea Strategiei pentru îmbunătățirea sistemului de elaborare, coordonare și planificare a politicilor publice la nivelul administrației publice centrale, HG nr. 1.361 din 27 septembrie 2006 privind conținutul instrumentului de prezentare și motivare a proiectelor de acte normative supuse aprobării Guvernului, HG nr. 561 din 10 mai 2009 pentru aprobarea Regulamentului privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării.

Potrivit dispozițiilor HG nr. 775 / 2005, art. 17-19, monitorizarea și evaluarea politicilor publice reprezintă activități care se desfășoară în timpul și după implementarea politicilor publice, care urmăresc stabilirea gradului de realizare a obiectivelor politicii publice, la nivelul tuturor autorităților administrației publice centrale după o metodologie prevăzută în propunerea de politici publice.

Realizarea analizei de impact a politicilor publice, conform HG nr. 870 din 28 iunie 2006 privind aprobarea Strategiei pentru îmbunătățirea sistemului de elaborare, coordonare și planificare a politicilor publice la nivelul administrației publice centrale, permite structurarea optimizată a procesului de planificare a politicilor publice

și asigură luarea decizii optime pe baza unor argumente temeinice și atent evaluate. Aceasta permite decidenților politici formarea unei perspective cu privire la consecințele acțiunilor pe care le planifică sau le permite să evalueze eficacitatea acțiunilor pe care le-au întreprins deja.

Analiza de impact ex-ante a unei politici publice este o activitate care are loc la începutul procesului de formulare a acesteia, atunci când experții în politici publice și cei implicați în planificarea lor previzionează impactul potențial asupra societății în urma implementării politicii publice.⁷

Rolul analizei ex-ante este acela de a identifica principalele consecințe socio-economice care ar putea apărea în urma implementării unei anumite politici publice, precum și reacția societății în acest sens, și oferă decidenților posibilitatea să aleagă varianta optimă, într-o etapă de început. Analiza de impact ex-ante constă într-un set de metode și instrumente utilizate în timpul pregătirii documentelor de politici publice în cadrul etapei de planificare a acestora.

Putem afirma că analiza de impact ex-ante a politicii publice este o procedură de previzionare care folosește abordarea prin metoda de evaluare cantitativă (analiza cost-beneficii, cost-eficacitate) și prin metoda evaluării calitative pentru a identifica posibilele consecințe socio-economice care ar putea apărea după implementarea unei anumite politici publice.

În funcție de domeniul problemei abordate, există posibilitatea de a efectua analize de impact ex-ante generale sau detaliate ale politicii publice. Deși metodele de evaluare diferă, abordarea conform modelului rațional de luare a deciziilor este aceeași atât pentru analiza ex-ante generală, cât și pentru cea detaliată. Gradul de elaborare a analizei de impact ex-ante nu depinde de tipul documentului de politici publice, ci de tipul problemei care necesită rezolvarea. Fiind vorba

7. Strategia din 28 iunie 2006 pentru îmbunătățirea sistemului de elaborare, coordonare și planificare a politicilor publice la nivelul administrației publice centrale, aprobată prin HG nr. 870 din 28 iunie 2006, 1.2.

de o evaluare efectuată pentru a previziona impactul unei politici publice înainte de punerea sa în aplicare, se realizează înainte ca decizia privind implementarea acesteia să fie luată, cu scopul de a arăta în detaliu care este problema, gradul de complexitate sau de urgență al acesteia, precum și potențialele soluții care pot fi adoptate și consecințele acestora. Importanța evaluării ex-ante ale politicilor constă în cunoașterea problemelor înainte de a acționa și de a analiza consecințele soluțiilor posibile la nivelul impactului probabil al acestora. Un prim pas al analizei corespunde, de obicei, identificării problemei sau problemelor care au generat politica publică, în raport cu relevanța scopului acesteia. În situația în care nu se face o analiză complexă, este necesar, cel puțin să fie analizate caracteristicile problemei, factorii și circumstanțele care o cauzează și efectele rezultate. Importanța evaluării ex-ante în faza de formulare a politicilor rezidă în trei motive principale:

- identificarea elaborării optime a politicilor în vederea atingerii unor obiective specifice;
- evitarea punerii în aplicare a unor politici ineficiente;
- furnizarea de informații cu privire la efectele preconizate și neintenționate ale unei politici sau ale unui program.

Principalele funcții ale evaluării de impact sunt: analiza, responsabilizarea și transparența, consultarea, participarea și integrarea. Din perspectiva funcției de analiză, evaluarea ex-ante are rolul de a furniza date și analize bazate pe informații temeinice și solide pentru a putea evalua efectele viitoarelor politici publice. Din punct de vedere al responsabilizării și transparenței, etapele care conduc la o anumită decizie trebuie să fie responsabile, explicite și disponibile celor interesați. Descrierea alternativelor și argumentarea alegerii soluției la problema abordată constituie elemente esențiale pentru asigurarea caracterului public și coerenței deciziei. Procesele de consultare și participare trebuie realizate ca parte a evaluării ex-ante a impactului pentru a oferi părților interesate oportunitatea de a contribui la o mai bună și riguroasă selecție a avantajelor sau dezavantajelor alternativelor propuse. În acest fel, politicile publice care urmează să fie susținute printr-o decizie ulterior pot constitui rezultatul efortului conjugat a specialiștilor, participanților

directi sau indirecti la proces. Integrarea se referă la luarea în considerare a unor obiective generice de interes larg, precum creșterea competitivității, reducerea sărăciei și a inechităților socio-economice, promovarea diversității și combaterea discriminării, precum și a oricăror forme de marginalizare. Procesul de integrare se referă la asigurarea coerenței normative și de integrare a unei noi politici în cadrul normativ existent pentru a fi funcțională. Ca funcție a evaluării ex-ante a impactului unei politici, integrarea se referă la modul în care noua politică publică se integrează în cadrul politicii de reglementare existente, cu ce alte politici se corelează și eventual, schimbările normative care se impun.

◆ 2.2. Etapele procesului de evaluare ex-ante a politicilor culturale

Conform Ghidului CE pentru evaluarea impactului⁸, „evaluarea impactului este un set de pași logici care trebuie urmați atunci când este pregătită o propunere de politici. Este un proces care pregătește dovezi pentru decidenții politici cu privire la avantajele și dezavantajele posibilelor opțiuni de politici, prin evaluarea impacturilor posibile ale acestor opțiuni”. Potrivit ghidului menționat mai sus, în procesul de evaluare trebuie parcursi următorii pași standard:

1. Identificarea problemei, constând în descrierea naturii și a amplitudinii problemei și identificarea grupurilor afectate cărora li se adresează;
2. Definirea și stabilirea obiectivelor, pe diferite niveluri în acord cu problema identificată;
3. Dezvoltarea principalelor opțiuni de politici, respectiv identificarea opțiunilor și aplicarea unor criterii de analiză pentru a le determina pe cele potențial valide;
4. Analiza impactului opțiunilor;
5. Analiza și compararea opțiunilor din perspectiva impacturilor pozitive și negative, pe baza unor criterii clar definite;
6. Proiectarea monitorizării și evaluării politicii, identificarea indicatorilor de progres și a obiectivelor cheie ale intervenției, precum și elaborarea cadrului general al proceselor viitoare de monitorizare și evaluare.

Raportul de evaluare a impactului trebuie să includă o descriere a impactului asupra

mediului social și economic, inclusiv impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii și asupra competitivității și o declarație explicită dacă oricare dintre acestea nu este considerată semnificativă și cine va fi afectat de inițiativă.⁹

Luând în considerare prevederile Ghidului Comisiei Europene coroborate cu legislația națională, au fost identificate următoarele etape a procesului de evaluare ex-ante a politicilor publice:

- constituirea grupului de lucru;
- realizarea de consultări cu factorii interesați din domeniile și sub-domeniile culturale vizate

de politicile publice propuse;

- definirea problemei;
- culegerea de date;
- identificarea și selectarea opțiunilor de politică publică;
- analiza aprofundată a opțiunilor de politică publică identificate;
- analiza cost-beneficiu, analiza cost-eficiență și analiza multicriterială;
- modalități de comparare a opțiunilor și alegerilor;
- monitorizare și evaluare.

9. https://commission.europa.eu/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/impact-assessments_en

8. Impact Assessment Guidelines, 15 January 2009, SEC (2009) 92, Brussels, European Commission, pag. 4

Capitolul 3.

DESCRIEREA ETAPELOR ȘI METODOLOGIA EVALUĂRII EX-ANTE

◆ 3.1. Definirea problemei

În scopul realizării unei evaluări ex-ante a impactului unei politici publice este necesară definirea acesteia cât mai clar și mai precis, însoțită de date concrete de natură să justifice oportunitatea intervenției guvernamentale.

Deoarece definirea problemei se face în baza datelor colectate și analizate, concrete și cât mai exacte, aceasta trebuie corelată cu etapa colectării de date. De obicei, problema constă în exprimarea unei nevoi identificate, rezultată din discrepanța/diferența dintre starea de fapt identificată și starea la care se dorește să se ajungă. În acest context, putem afirma că starea de fapt este starea existentă, iar starea dezirabilă este aceea la care se dorește a se ajunge ca urmare a inițiativei în cauză și în funcție de care sunt stabilite scopurile și obiectivele politicii publice.

La finalul etapei definirii problemei, prin acțiunea grupului de lucru care activează sub conducerea unei persoane desemnate din structura care a inițiat politica publică trebuie să fie clarificate următoarele aspecte:

- descrierea clară și comprehensivă a naturii problemei și sprijinirea acestei descrieri cu date cât mai concrete;
- stabilirea cauzelor, amplitudinii și extinderii problemei;
- prezentarea evoluției problemei în timp și a cauzelor din care măsurile sau politicile actuale nu reușesc să o rezolve;
- identificarea cât mai exactă a grupurilor afectate și argumentarea nevoii de intervenție la nivel guvernamental;
- aproximarea costurilor intervenției, dar și a riscurilor și neclarităților asociate problemei care face obiectul politicii publice;
- estimarea duratei evaluării ex-ante a impactului;

- începerea completării rubricilor corespunzătoare ale formularelor și anexelor specifice formatului de politici publice din țara noastră, conform legislației în vigoare.

O problemă de politică publică referitoare la domeniul culturii este identificată ca atare atunci când factorii interesați (stakeholders) îi conferă gradul necesar de importanță ca urmare a unor dezbateri și argumentări. Pentru a se crea cadrul necesar formulării obiectivelor, identificarea și compararea opțiunilor de politică și impactul potențial al acestora asupra domeniului cultural, din punct de vedere metodologic, studiile de impact trebuie să definească cât mai clar problema identificată.

Definirea problemei trebuie să includă un scenariu de referință pentru compararea opțiunilor de politică publică și pentru a explica modul în care situația curentă ar evolua fără intervenția publică.

Pentru susținerea unei opțiuni trebuie să se aibă în vedere și alți factori, ca de exemplu:

- reglementările și politicile culturale din țara noastră aflate deja în vigoare;
- existența unor demersuri sau propuneri anterioare guvernamentale privind problemele identificate;
- evoluția și eventualele schimbări recente în evoluția problemei;
- structurarea și clarificarea informațiilor obținute în urma consultărilor cu factorii interesați pentru dezvoltarea opțiunilor de politică publică.

◆ 3.2. Grupul de lucru

Grupul de lucru, format din specialiști din domeniul culturii și managementului cultural, are rolul de a analiza opțiunile propuse și impactul acestora prin utilizarea unor mijloace adecvate, cum ar fi:

- elaborarea unei liste de indicatori de performanță pentru evaluarea și monitorizarea politicii culturale;
- analizarea și clarificarea incertitudinilor și riscurilor anticipate;
- colectarea de date relevante pentru politica publică selectată;
- consultarea factorilor interesați din domeniul cultural și a altor părți interesate, strângerea de informații și analiza rezultatelor;
- analiza și demonstrația posibilei evoluții a situației în viitor, în lipsa intervenției guvernamentale;
- demonstrarea motivului pentru care problema necesită intervenție;
- descrierea contextului pentru determinarea obiectivelor și identificarea opțiunilor pentru soluționarea problemei identificate;
- identificarea și definirea cauzelor și amplitudinii problemei, a factorilor interesați afectați de aceasta;
- descrierea evoluției în timp a problemei identificate.

◆ 3.3. Consultări cu factorii interesați

La debutul studiului de impact ex-ante ar trebui elaborat un plan de întâlniri cu factorii cheie din domeniul care face obiectul politicii publice, precum și stabilirea și enumerarea structurilor și instrumentelor de consultare adecvate, cum ar fi: organizarea de întâlniri cu grupuri de experți, întâlniri ad hoc cu potențialii stakeholders, consultări via Internet, întocmirea de chestionare, seminarii și focus grupuri de lucru. Desigur, selecția și combinația instrumentelor folosite ar trebui determinate în raport cu tipul factorilor interesați, cu precădere autoritățile locale sau centrale care au în subordine instituțiile culturale.

Consultarea tuturor factorilor interesați, cu utilizarea celor mai adecvate instrumente pentru colectarea informațiilor și opiniilor, se va face pe toată durata derulării studiului de impact. Legătura cu factorii interesați printr-un proces de consultare și furnizarea de feedback se va menține, de asemenea, pe toată durata realizării studiului de impact.

◆ 3.4. Stabilirea obiectivelor

Stabilirea obiectivelor generale, specifice și operaționale au rolul de a facilita identificarea de posibile alternative de acțiune și oferirea de

asistență în procesul de comparare a opțiunilor de politici publice. Stabilirea unor obiective cât mai clare ușurează procesul de monitorizare a implementării politicii și evaluarea gradului de realizare a efectelor preconizate.

Obiectivele generale fac legătura între cadrele de politici din România și scopurile Uniunii Europene în domeniul abordat, în speță domeniul cultural, determină scopuri măsurabile și se află în corelație directă cu indicatorii de impact și rezultatele politicii.

Obiectivele specifice au legătură cu domeniul specific al acțiunii de întreprins prin politica publică în cauză, specifică ce anume se va realiza printr-o intervenție concretă și sunt legate de indicatorii de rezultate directe și rezultatele politicii.

Obiectivele operaționale sunt legate de implementarea acțiunilor concrete și trebuie să aibă o legătură strânsă cu indicatorii de rezultate directe.

În lipsa unor obiective clare nu se poate monitoriza sau evalua dacă politica va fi una eficientă sau dacă va atinge rezultatele preconizate. Obiectivele SMART sunt necesare pentru a defini indicatorii de calitate, care au rolul de a permite monitorizarea progresului și evaluarea gradului de realizare a obiectivelor. Indicatorii de performanță ar trebui să fie selectați astfel încât procesul de colectare de date să fie unul facil și accesibil.

◆ 3.5. Culegerea de date

Este important ca la începutul studiului de impact ex-ante grupul de lucru să colecteze date exacte și credibile pentru identificarea impactului opțiunilor alternative pentru rezolvarea problemei/problemelor definite și potrivit scenariului de referință.

Unele informații necesare pentru studiul de impact ex-ante pot proveni din surse guvernamentale, de la autoritățile administrației publice județene sau locale și pot include rapoarte de monitorizare și evaluare sau studii de impact realizate anterior.

Se vor utiliza date statistice și puncte de vedere din partea factorilor interesați din sfera domeniul culturii prin utilizarea mai multor categorii de instrumente, cum ar fi: chestionare, interviuri, mese rotunde, conferințe etc. Datele rezultate în urma interviurilor și aplicării chestionarelor sau a unor analize de cercetare statistică vor fi analizate

de către grupul de lucru, care, în baza acestora, va emite mai multe ipoteze privind formularea opțiunilor de politici publice. Acestea pot fi susținute sau argumentate prin utilizarea unor exemple de bune practici din spațiul Uniunii Europene sau a unor organizații internaționale consacrate. Este important să fie stabilite orice decalaje de date referitoare la evaluarea impactului, mai ales în cazul tipurilor de impact necuantificabile. Pentru a alege dintre opțiuni, este necesar ca grupul de lucru să se asigure că dețin elemente comparabile. Alegerea metodologiei adecvate reprezintă un element important, deoarece acestea nu sunt echivalente și nu sunt întotdeauna corespunzătoare scopului propus.

◆ 3.6. Identificarea și alegerea opțiunii de politică publică

Rolul principal al etapei de identificare și alegere a opțiunilor de politică publică ar fi acela de a identifica și selecta acele opțiuni care pot să aducă cele mai mari beneficii nete. Este de dorit parcurgerea unei palete cât mai complexe de opțiuni de politici pentru a vedea o analiză riguroasă a opțiunilor și conferirea unei transparențe sporite a studiului de impact ex-ante. Opțiunile de politică trebuie să aibă o legătură demonstrabilă cu obiectivele și cauzele problemei.

Se recomandă întocmirea unei liste de posibile opțiuni de politici sectoriale pentru domeniul cultural, eventual pe două niveluri: opțiuni privitoare la conținutul intervenției și opțiuni referitoare la tipul de intervenție.

Din lista de opțiuni, se vor selecta cele mai relevante pentru realizarea unei analize aprofundate. Pentru compararea opțiunilor de politici se vor utiliza criteriile legate de obiectivele stabilite, cum ar fi: eficiența și eficacitatea. Analiza aprofundată a opțiunilor selectate spre discuție ar trebui să se bazeze în mod realist pe contextul în care se află.

De asemenea, opțiunea „nicio acțiune nouă” nu trebuie exclusă, cu excepția situațiilor în care Guvernul nu are obligația legală de a acționa. O opțiune poate consta în eficientizarea cadrelor legale existente.

Nu în ultimul rând, este necesară și explicarea cauzelor pentru care unele opțiuni au fost excluse de la analiză.

◆ 3.7. Analiza aprofundată a opțiunilor

Pentru prezentarea impactului opțiunilor de politici publice, ar fi necesară demonstrarea diferențelor dintre opțiunea de politică aleasă și scenariul de referință, din perspectiva caracteristicilor și rezultatelor pe care ar urma să le producă. Analiza va fi cu atât mai convingătoare cu cât gradul de cuantificare va fi mai mare. Valabilitatea studiului de impact ex-ante depinde de furnizarea de rezultate bazate pe date credibile, cât mai exacte, transparente și ușor de înțeles.

Evaluările bazate pe obiective tind să analizeze rezultatele în cheie exclusiv a scopurilor, obiectivelor strategice sau finale stabilite de program sau intervenție, dacă acestea sunt explicite. Cu toate acestea, orice evaluare trebuie să se raporteze la congruența dintre problema pe care încearcă să o rezolve și obiectivele strategice sau finale stabilite, deoarece există riscul ca obiectivele stabilite să nu urmărească scopul declarat sau să nu corespundă problemei existente pe care își propun să o rezolve.

Conform Institutului de Evaluare a Politicilor Publice¹⁰, criteriile de evaluare constituie diferitele puncte de vedere sau aproximări care constau în condiții, reguli, dar și „principii, norme sau idei de evaluare, în legătură cu care se pronunță o hotărâre evaluativă cu privire la obiectul evaluat”.¹¹

Tipuri de analiză specifice politicilor publice și gradul lor de adecvare pentru politicile publice în domeniul culturii

Analiza cost-beneficiu (ACB)

Analiza cost-beneficiu are în vedere eficiența economică, de aceea rezultatul acestei analize va indica opțiunile de politici publice cel mai puțin costisitoare și care asigură cele mai multe beneficii. Toate costurile și beneficiile care pot fi exprimate în bani, folosind costurile de oportunitate relevante, trebuie actualizate.

Analiza cost-beneficiu completă poate fi utilizată atunci când elementele cele mai importante, semnificative ale costurilor și beneficiilor pot fi cuantificate și monetizate și când există un

10. Guía de evaluación de resultados de políticas públicas, Instituto para la Evaluación de Políticas Públicas, Ministerio de Política Territorial y Función Pública, España, 2020, pag. 51

11. García Sánchez, I. (2010), Sistema de evaluación, <https://www.eumed.net/libros-gratis/2010b/687/>

grad de alegere în ceea ce privește măsura în care obiectivele ar trebui îndeplinite (ca funcție a costurilor asociate cu măsurile propuse). Cu toate acestea, în general domeniul cultural se caracterizează prin elemente necuantificabile sau impalpabile care ridică dificultăți în realizarea unei analize cost-beneficiu complete.

În acest context, este mai fezabilă, eventual, o analiză cost-beneficiu parțială în măsura în care, cel puțin, o parte a costurilor și beneficiilor poate fi cuantificată, iar beneficiile nete rezultate ar trebui comparate cu evaluarea calitativă a celorlalte costuri și beneficii.

Analiza cost-beneficiu prezintă deopotrivă avantaje și dezavantaje. Avantajele constau în faptul că metoda permite comparația costurilor cu beneficiile, prezintă deopotrivă efectele negative și pozitive ale măsurilor de politică și poate fi utilizată pentru clasificarea opțiunilor din punct de vedere al câștigurilor sau pierderilor. Pe de altă parte, analiza cost-beneficiu nu poate include impacturi pentru care nu există date cantitative sau financiare și implică efectuarea de analize adiționale.

Principalele activități ale analizei cost-beneficiu sunt:

- Enumerarea tuturor beneficiilor și costurilor estimate și calcularea sau estimarea, după caz, a dimensiunii estimate a acestora;
- Enumerarea duratei estimate a impacturilor;
- Exprimarea valorii impacturilor în termeni monetari;
- Se adună toate beneficiile și costurile estimate și se calculează beneficiile nete, cu indicarea marjei de eroare.

Analiza cost-eficacitate (ACE)

Indicatorul folosit în analiza cost-eficacitate este raportul dintre costuri și beneficii, respectiv costul pentru fiecare unitate de beneficiu obținut. Dacă beneficiile sunt caracterizate de mai multe dimensiuni, fiecareia trebuie să i se atribuie o valoare ponderată specifică, în funcție de importanța pe care o are în cadrul obiectivului general al politicii publice. Analiza cost-eficacitate astfel ponderată devine o analiză de cost-utilitate.

O variantă și mai restrânsă a analizei cost-eficacitate presupune asumarea unor beneficii egale pentru opțiunile luate în considerare, ceea ce transformă analiza într-o analiză de minimizare a costurilor, decizia fiind luată pe baza evaluării costurilor în termeni financiari.

Analiza multi-criterială (AMC)

Analiza multi-criterială descrie orice abordare structurată utilizată pentru a determina preferințele generale dintre mai multe opțiuni alternative, care conduc la îndeplinirea unui număr de obiective.¹² Apărută în anii '60 ca instrument de luare a deciziilor, treptat a câștigat tot mai multă popularitate, în special în evaluarea managementului de proiect, atât în cazul evaluării ex-ante, cât și ex-post. Scopul metodei este realizarea unei evaluări comparative a proiectelor sau opțiunilor alternative. Măsurarea indicatorilor utilizați în AMC nu implică o evaluare monetară, dar se bazează, de regulă, pe analiza cantitativă prin ierarhizare și determinarea ponderii, a unei game largi de categorii și criterii calitative de impact. Astfel, pe lângă beneficiile economice pot fi elaborați diferiți indicatori sociali și de mediu.

Analiza multi-criterială oferă tehnici pentru realizarea unei comparații și ierarhizări a diferitelor rezultate, prin utilizarea unei varietăți de indicatori, în special cu aplicabilitate la situațiile în care utilizarea unui singur criteriu nu este suficientă sau atunci când impacturilor sociale sau de mediu nu le pot fi atribuite valori monetare. Analiza multi-criterială este adecvată atunci când în luarea deciziilor presupune mai multe alternative, iar tratamentul aplicat fiecareia dintre acestea condiționează în mare măsură decizia finală.

Matricea de performanță este un instrument al analizei multi-criteriale. Fiecare rând din cadrul acestei matrici descrie o opțiune și fiecare coloană descrie performanța opțiunilor în funcție de fiecare criteriu. Evaluările individuale de performanță sunt adeseori numerice, dar pot fi exprimate și prin punctaj, sub formă grafică sau un cod de culoare. Matricea de performanță poate fi produsul final al analizei, dar factorii de decizie pot evalua în ce măsură obiectivele lor sunt îndeplinite de consemnările din matrice, deoarece, fiind vorba de o procesare intuitivă a datelor, poate conduce la presupuneri nejustificate, chiar dacă este o metodă rapidă și, în principiu, eficientă.

12. Monica Roman (2012), Analiza multi-criterială, manual, pag. 7

◆ 3.8. Modalități de comparare a opțiunilor/alegerilor

Pentru a putea face o comparație a opțiunilor, trebuie stabilite câteva criterii care să evidențieze eficiența opțiunilor alese în raport cu obiectivele propuse, de exemplu: eficiența opțiunii în raport cu obiectivele și cu realizarea acestora; comparația opțiunilor cu scenariul de referință; coerența față de strategiile și prioritățile generale ale Guvernului României. De asemenea, trebuie întocmită o sinteză a impacturilor pozitive și negative ale opțiunilor analizate. La realizarea acestei sinteze trebuie luate în considerare toate impacturile pentru toate opțiunile identificate și analizate, inclusiv pentru opțiunea „nicio acțiune” a guvernului și indiferent dacă sunt exprimate în termeni cantitativi, calitativi sau monetari.

Există posibilitatea ca studiul de impact ex-ante să confirme o opțiune ca fiind singura adecvată din punct de vedere al eficienței, eficacității și coerenței, dar există și posibilitatea ca acesta să nu evidențieze o alegere clară, putând duce la necesitatea unei schimbări de opțiuni. Din acest motiv, este de dorit ca grupul de lucru să clasifice opțiunile în raport cu un set de criterii stabilit încă din etapa de identificare a alternativelor, ceea ce va permite evaluatorilor să compare fundamentele relative ale fiecărei opțiuni și să ajungă la o judecată sigură.

O astfel de abordare poate duce la creșterea șanselor de succes, deoarece permite îmbunătățirea propunerilor noi și identificarea oricărei greșeli care ar putea conduce la efecte negative.

Compararea opțiunilor se face în mai multe etape. Prima etapă constă în descrierea criteriilor pe baza cărora au fost evaluate alternativele și clasificarea opțiunilor pe baza criteriilor de comparație stabilite în etapa de identificare.

În cea de-a doua etapă se prezintă motivul alegerii criteriilor și a ponderii lor. În unele situații, se poate ajunge la reformularea obiectivelor

identificarea schimbărilor semnificative, importante.

Etapă a treia include enumerarea impacturilor estimate, pozitive și negative ale opțiunilor de politici, inclusiv a oricăror efecte secundare neintenționate. Prezentarea impacturilor trebuie să aibă loc în termeni cantitativi pentru toate variabilele pentru care acest lucru este fezabil, exprimate în abateri de la scenariul de referință. În mod ideal, rezultatele ar trebui ilustrate într-o formă grafică, cu specificarea, dacă este cazul, a eventualelor impacturi necuantificate.

O ultimă etapă ar consta în evaluarea costurilor asociate cu implementarea opțiunilor de politici, ceea ce poate evidenția schimbări importante pentru alegerea politicilor. De exemplu, se poate ajunge la concluzia că opțiunea cea mai eficientă implică costuri mai mari sau că o opțiune aparent mai puțin eficientă are capacitatea de a genera mai multe efecte secundare pozitive.

Opțiunile care în urma comparației nu reușesc să demonstreze convingător obținerea de beneficii clare ar trebui eliminate. De asemenea, dacă diferențele dintre beneficiile nete nu sunt semnificative sau nu pot fi cuantificate în mod suficient sau argumentate, s-ar putea să fie necesară reconsiderarea proiectării opțiunilor.

◆ 3.9. Monitorizarea și evaluarea

Odată cu identificarea opțiunii preferate vor fi necesare descrierea tipului, frecvenței și scopului următoarelor exerciții de evaluare, precum și a informațiilor ce urmează să fie colectate.

Pentru obținerea unor date utile scopului propus pot fi solicitate informații privind: gradul de cunoaștere a situației de referință sau, după caz, culegerea mai multor date după adoptarea propunerii, scopul colectării datelor de monitorizare și a constatărilor evaluării, existența unor structuri de evaluare și cine sunt actorii cheie în furnizarea și utilizarea informațiilor colectate.

Capitolul 4.

INSTRUMENTE PENTRU REALIZAREA STUDIILOR DE IMPACT

4.1. Instrumente pentru colectarea datelor

La nivelul etapelor specifice procesului de evaluare ex-ante a impactului politicilor publice pot fi utilizate instrumente diverse, care vizează colectarea datelor, fie analiza și compararea alternativelor. Instrumentele de colectare a datelor constau mai ales în ghiduri de interviu pentru diversele categorii de factori interesați (stakeholders), pornind de la ipoteza că datele calitative pot aduce informații importante și relevante pentru configurarea opțiunilor și adoptarea deciziilor.

4.2. Instrumente pentru analiza și evaluarea opțiunilor de politici culturale

Tipuri de instrumente de analiză	Instrument/metodă	Scop
<ul style="list-style-type: none"> Instrumente de analiză calitativă 	<ul style="list-style-type: none"> Interviul Focus grupuri Tehnicile nominale de grup Analiza discursului Analiza SWOT Studii de caz 	<ul style="list-style-type: none"> Are rol exploratoriu și este aplicabil în oricare etapă. Colectarea de informații calitative. Facilitează înțelegerea, credibilitatea și acceptarea. Analiza structurată a ideilor și problemelor. Analiza discursurilor și contextelor în care apar. Reducerea incertitudinilor și definirea strategiilor. Analiza rezultatelor și impactului.
<ul style="list-style-type: none"> Instrumente de analiză cantitativă 	<ul style="list-style-type: none"> Sondaajul Regresii liniare Analiza cost-beneficiu Analiza cost-eficacitate Analiza multi nivel Analiza factorială Metode de impact Metode de frontieră 	<ul style="list-style-type: none"> Obținerea de informații descriptive sau de altă natură pentru a aplica diferite tehnici. Analiza cauzelor explicative și estimare a efectelor. Cunoașterea impacturilor diferențiate. Analiza eficienței Analiza eficacității pe baza unor criterii relevante. Studierea factorilor contextuali, de formă ierarhizată, pe nivele. Reducerea dimensiunilor subiacente Măsurarea efectelor nete atribuibile unei politici publice. Măsurarea eficienței în termeni de maximizare a inputurilor.
<ul style="list-style-type: none"> Tehnici mixte 	<ul style="list-style-type: none"> Analiza multicriterială 	<ul style="list-style-type: none"> Structurarea și combinarea evaluărilor luate în considerare pentru luarea unei decizii.

Menționăm câteva dintre instrumentele cel mai frecvent utilizate pentru evaluarea inițiativelor și politicilor publice:

Sondajul

Sondajul este una dintre cele mai utilizate tehnici în orice tip de evaluare, deoarece permite identificarea clară atât a problemelor de proiectare și atingere a obiectivelor sau rezultatelor obținute ca percepție, cât și a dificultăților existente în implementare din punct de vedere al managerilor sau destinatarilor intervenției publice. Permite obținerea unor rezultate generalizate la întreaga populație începând dintr-o anumită zonă teritorială. Fiind un element de date primar, acesta permite evaluatorului să le proiecteze în modul care se potrivește cel mai bine pentru a obține informațiile necesare. Este o tehnică fiabilă, dar costisitoare și necesită cunoștințe exhaustive și o pregătire semnificativă a cadrului de analiză de către evaluator. Pentru efectuarea unui sondaj, primul lucru care trebuie abordat este selecția unui eșantion cât mai reprezentativ pentru populația de referință pentru a face generalizări despre aceasta. Metodele aleatorii sunt cele care garantează cel mai bine reprezentativitatea eșantionului menționat, ceea ce înseamnă că orice individ din eșantionul selectat are aceeași probabilitate de a fi selectat.

Un alt aspect de luat în considerare pentru optimizarea rezultatelor sondajului este

selectarea dimensiunii eșantionului, fiind necesare cunoștințe considerabile de tehnici de eșantionare. Trebuie remarcat faptul că, cu cât dimensiunea eșantionului este mai mare, cu atât mai mică va fi eroarea de estimare și, prin urmare, rezultatele vor fi mai semnificative.

Odată selectată dimensiunea eșantionului, trebuie conceput chestionarul, care constituie un instrument de colectare și măsurare și se caracterizează printr-o serie de întrebări dispuse conform logicii. Chestionarul trebuie adaptat la obiectivul urmărit, să nu fie foarte lung, iar întrebările trebuie să fie clare și concise. Există diferite tipuri de întrebări: deschise, închise, semi-deschise (sau semi-inchise). În privința modalităților de derulare a chestionarelor, pot fi alese mai multe metode, cum ar fi: autoadministrat, sondaj personal, telefon, poștă sau online. Decizia de a alege una

sau alta dintre metode depinde de avantajele și dezavantajele pe care fiecare dintre ele le prezintă în raport cu subiectul abordat, timpul și resursele financiare disponibile și eșantionul studiat.

Sondajul personal este cel mai utilizat în cercetarea socială, are avantajul că modalitatea de obținere a informațiilor este cea mai amplă și permite o bună percepție a mediului care face obiectul sondajului. Dar are dezavantajul că este destul de scump, lent și greu de accesat pentru anumite eșantioane de populație.

În cazul sondajului telefonic este important să se evalueze dacă designul, durata, ordinea și interpretarea sunt cele mai potrivite pentru ca formatul chestionarului să fie unul confortabil. Acest tip de interviu asistat de calculator este foarte frecvent, deoarece permite costuri scăzute și scurtează timpul necesar realizării lui, dar nu este potrivit pentru a trata subiecte sensibile sau întrebări complexe, mai ales că pe parcursul lui pot apărea defecțiuni tehnice.

În cazul sondajului online respondentul însuși citește singur chestionarul și notează răspunsurile. Este o tehnică economică și precisă, favorizează anonimatul și permite flexibilitatea timpului persoanei intervievate. Ca dezavantaje, are rate de răspuns scăzute și pot apărea erori de completare.

Din perspectiva tipurilor specifice de sondaj, menționăm sondajul „omnibus”, care permite încorporarea diverselor subiecte, obiecte de studiu sau evaluare într-un singur interviu. Economisește costuri, deoarece în loc de mai multe interviuri se efectuează doar unul, împărțind costurile cercetării și formularea unui număr redus de întrebări în același chestionar și la același eșantion selectat. Chestionarul urmează aceleași criterii ca și interviul dar diferă prin faptul că este structurat în diferite sub-chestionare sau module referitoare la diferite subiecte sau produse. Interviul de grup este o tehnică de cercetare cantitativă a pieței, adică efectuată periodic pe același eșantion reprezentativ al unei populații.¹³

Regresiile lineare

Regresiile încearcă să explice o variabilă sau un fenomen independent sau endogen printr-un set de fapte, fenomene sau variabile care se numesc regresori sau factori explicativi. Ele pot explica într-o

oarecare măsură un fenomen, un comportament sau o realitate. Regresia permite adecvarea la o funcție în care variabila independentă este parțial explicată de regresori sau variabile dependente, determinând în același timp contribuția fiecăreia dintre ele la explicație. Diferența dintre valorile reale și partea explicată de regresori este ceea ce constituie termenul aleatoriu sau eroarea. Dacă obiectul analizei este adecvat acestei metode și sunt suficiente date disponibile, aceasta tehnică poate oferi dovezi foarte utile pentru o evaluare. Regresia liniară este o modalitate de regresie în care variabila sau faptul care trebuie explicat ia fie două valori (fenomenul apare sau nu apare, adică da sau nu), fie foarte puține valori (de exemplu, o scală de 5 valori care măsoară intensitatea).

Analiza cost-beneficiu și analiza cost-eficacitate

Prin alocarea de resurse măsurabile în termeni monetari unei intervenții publice sau private, raportul dintre fluxurile actualizate între alocarea resurselor (costuri) și randamentul (beneficiile) acestora face posibilă evaluarea în termeni absoluți a oportunității de alocare a acestor resurse sau, eventual, de alocare a acestora opțiunilor alternative.¹⁴ În situațiile când obiectul evaluării nu are costuri explicite din cauza naturii acestuia și implicit, a absenței unei piețe care să le dezvăluie, se adoptă așa-numitele „prețuri din umbră”, ca prețuri pe care le-ar avea în condiții concurențiale.

Analiza cost-eficacitate este o variantă a analizei cost-beneficiu care se aplică în cazul în care prețurile nu reușesc să evalueze obiectivul sau setul de obiective care se dorește să se realizeze prin intervenție. Atunci când ceea ce este comparat sunt intervenții alternative pentru

atingerea aceluiași obiectiv, criteriul de alegere va fi acela de a lua în considerare intervenția care permite atingerea obiectivului la un cost mai mic și, la același cost, cel care permite maximizarea eficacității.

Analiza multi-criterială

Evaluarea se poate realiza prin utilizarea mai multor criterii. Pe baza ponderii care urmează să fie stabilită pentru fiecare dintre ele și în

14. Idem, pag. 64-65

conformitate cu o scală de notare, este posibilă măsurarea cantitativă a aplicării a diferite criterii pentru compararea alternativelor.

Analiza multi-criterială are capacitate de a acoperi o gamă largă de tehnici cu obiectivul comun de a combina o serie de efecte pozitive și negative într-un singur cadru pentru a permite compararea mai ușoară a scenariilor și luarea deciziilor. Tehnica poate fi utilă atunci când decidentul trebuie să evalueze proiecte pentru care există o cantitate mare de informații cu privire la un număr de impacturi diferite și în cazul în care aceste informații sunt în formate diferite.

Impacturile sunt prezentate ca un amestec de date calitative, cantitative și monetare și prezintă grade diferite de incertitudine. Pentru realizarea unei analize multi-criteriale se urmează următoarele etape:

- identificarea obiectivului și a opțiunilor pentru atingerea obiectivului;
- stabilirea criteriilor care să fie utilizate pentru compararea opțiunilor;
- evaluarea gradului de îndeplinire a criteriilor stabilite de către fiecare opțiune;
- atribuirea de ponderi fiecărui criteriu pentru a reflecta importanța lor relativă pentru decizie;
- ierarhizarea opțiunilor prin combinarea ponderilor și scorurilor acestora.

Analiza câmpului de forțe

Acest instrument se utilizează pentru fundamentarea procesului decizional, fiind atribuită psihologului social Kurt Lewin (1951). Analiza câmpului de forțe este o metodă utilă atunci când poate să ofere o imagine de ansamblu asupra forțelor care acționează asupra unei soluții de politici și asupra surselor și intensității acestora. Instrumentul se pretează grupurilor de dimensiuni reduse, între șase-opt persoane. După agrearea tipului de schimbare analizat, se notează sub forma unui scop sau obiectiv al politicii (pe un flipchart sau proiectat pentru o bună vizibilitate), pe două coloane, pe una fiind listate toate forțele care sprijină schimbarea, iar cele care sunt împotriva schimbării sunt notate pe cealaltă coloană.

Forțele care facilitează și agreează schimbare, precum și cele care acționează împotriva schimbării trebuie puse în balanță, analizate și ponderate cu un anumit scor, în funcție de

13. Guía de evaluación de resultados de políticas públicas, Instituto para la Evaluación de Políticas Públicas, Ministerio de Política Territorial y Función Pública, España, 2020, pag. 62

intensitatea lor. Ulterior, analiza poate fi prezentată unui grup extins pentru o mai bună ajustare.

Analiza factorilor interesați (stakeholderilor)

Factorii interesați (stakeholders) sunt persoanele sau grupurile interesate (organizații, departamente, grupuri informale, ONG-uri etc.), care pot avea beneficii sau, din contră, pierderi ca urmare a implementării unei politici publice, existând posibilitatea de a avea o influență importantă asupra rezultatului proceselor deliberative pentru luarea unei decizii. Analiza factorilor interesați poate fi utilizată pentru identificarea tuturor părților implicate într-o problemă de larg interes și ca instrument de corelare a cercetării cu politicile publice. Acest instrument permite identificarea

factorilor interesați specifici unei inițiative de politici, estimarea poziționării acestora în raport cu schimbarea propusă, evaluarea gradului de sprijin sau opoziție din partea celor interesați și dezvoltarea unei strategii de comunicare sau consultare cu aceștia în privința politicii publice propuse.

Analiza SWOT

Analizele SWOT sunt denumite în acest fel prin abrevierea unor termeni din limba engleză: S = strengths (puncte tari); W = weaknesses (puncte slabe); O = opportunities (oportunități); T = threats (amenințări). Ele sunt larg utilizate în analiza managementului organizațiilor, dar în egală măsură pot fi utilizate pentru analiza oportunității unor decizii de politici publice.

Capitolul 5. STUDII DE CAZ

◆ 5.1. Etapele și metodologia procesului de evaluare a impactului ex-ante a politicii publice Cultura deschisă (Open Culture)

5.1.1. Scurtă descriere a politicii publice

Propunerea politicii publice Cultura deschisă (Open Culture) pornește de la necesitatea de atenuare a nivelului diferit de dezvoltare manifestat pe mai multe paliere în cadrul Sectoarelor Culturale și Creative (SCC), cele mai evidente fiind diferențele dintre urban și rural, public/ privat sau import/export cultural. Intervenția la nivel guvernamental asupra sectorului crește potențialul de creativitate, mai ales din perspectiva contribuției subdomeniului IT. Menținerea situației actuale și lipsa de acțiune contribuie, de fapt, la privarea unei părți importante a populației de acces la cultură, indiferent de formele de manifestare ale acesteia și creșterea distanței dintre urban și rural în ceea ce privește creativitatea și accesul cultural, calitatea și conținutul infrastructurii.

5.1.2. Scopul, obiectivele generale și specifice ale politicii publice Cultura deschisă

Scopul politicii publice Cultura deschisă constă în creșterea până în anul 2030 a numărului beneficiarilor cu acces la servicii și produse culturale diversificate și de calitate.

Obiectivul general al politicii publice, respectiv garantarea accesului la cultură pentru toți, în mod nediscriminator și echitabil,

Obiectivul general este susținut prin următoarele obiective specifice:

OS 1. Crearea și îmbunătățirea mecanismelor financiare și administrative pentru finanțarea multiplă și diversificată (public-public, public-privat) a ofertei culturale pentru comunitățile și grupurile defavorizate;

OS 2. Asigurarea de specialiști ai operatorilor culturali cu competențe în comunicare în toate mediile și gestionarea infrastructurii aferente;

OS 3. Oferirea infrastructurii necesare unui acces adecvat și echitabil la produse și servicii culturale diverse pentru toți;

OS 4. Realizarea unei sinergii efective între cultură și educație, în folosul tuturor comunităților;

OS 5. Crearea de mecanisme și platforme de selecție și promovare a unei diversități mai mari a creațiilor culturale și creatorilor care să primească sprijin pentru o prezență activă în spațiul cultural național și european.

Obiectivele operaționale ale politicii publice Cultura deschisă sunt:

OO 1. Crearea unei platforme naționale funcționale pentru promovarea și administrarea programelor de finanțare publice și private dedicate activităților culturale și creatorilor;

OO 2. Deschiderea finanțărilor private către operatorii culturali independenți și către creatori;

OO 3. Facilitarea finanțărilor din mai multe surse, publice și/sau private, naționale și internaționale;

OO 4. Crearea de programe de instruire periodică, cu caracter obligatoriu, în domeniile culturale pentru angajații operatorilor culturali de drept public și privat și pentru creatori și lucrătorii culturali, așa cum sunt definiți în legislația relevantă;

OO 5. Crearea unor mecanisme de verificare și validare a competențelor dobândite în urma instruirii, folosind instrumente de măsurare a rezultatelor și impactului activităților asociate competențelor;

OO 6. Înființarea unui corp de facilitatori independenți, cu activitate la nivel micro-regional, care să asigure și să faciliteze crearea și mobilitatea produselor și serviciilor culturale în mediile defavorizate - rural, mic urban, periferic urban sau comunități cu populație aparținând preponderent unor minorități defavorizate;

OO 7. Dezvoltarea unor programe guvernamentale dedicate sprijinirii financiare și

non-financiare a inițiativelor private care oferă produse și servicii culturale în comunitățile lipsite de infrastructură culturală și/sau depopulate;

OO 8. Asigurarea și utilizarea cu titlu gratuit a infrastructurii culturale de drept public disponibile de către operatorii culturali de drept privat, pentru activități non-profit, și pentru creatori, pentru o durată de cel puțin 10% din timpul normal de utilizare;

OO 9. Finanțarea reabilitării infrastructurii fizice a operatorilor culturali publici și privați pentru respectarea țintelor Uniunii Europene referitoare la economia verde, inclusiv prin utilizarea surselor regenerabile de energie;

OO 10. Implementarea de programe culturale dezvoltate special pentru comunitățile defavorizate - rural, mic urban, periferia urbanului mare, minorități, imigranți, inclusiv pentru românii aflați în afara granițelor;

OO 11. Implicarea activă a comunităților locale, inclusiv prin intermediul voluntarilor, în dezvoltarea și distribuirea de conținuturi creative.

În vederea soluționării problemelor identificate s-au luat în calcul trei opțiuni pornind de la non-acțiune, la opțiunea de intervenție parțială până la opțiunea de intervenție totală.

5.1.3. Elaborarea unui cadru analitic pentru procesarea informațiilor și selectarea indicatorilor

Scopul activității este acela de a evalua și procesa informația și feedback-ul și pentru a identifica cei mai adecvați indicatori. Etape procedurale cheie pentru elaborarea și implementarea metodologiei cu privire la studiul de impact, inclusiv definirea problemei, formularea obiectivelor, planificarea pașilor secvențiali pentru desfășurarea studiului de impact ex-ante.

5.1.4. Indicatorii de evaluare și monitorizare stabiliți pentru politica publică Cultura deschisă

- Numărul de evenimente culturale organizate în spații deschise și accesibile publicului (parcuri, piețe, etc.)
- Procentajul de evenimente culturale organizate în colaborare cu comunitățile locale și grupurile vulnerabile din societate
- Procentajul de evenimente culturale gratuite sau cu prețuri accesibile pentru public
- Numărul de participanți la evenimentele culturale organizate în spații deschise și în colaborare cu comunitățile locale
- Procentajul de evenimente culturale organizate în afara orașelor mari și în zonele rurale
- Numărul de proiecte culturale susținute financiar de către Ministerul Culturii care promovează diversitatea culturală și incluziunea
- Procentajul de proiecte culturale susținute financiar care au ca scop educarea și implicarea comunităților locale în activități culturale
- Numărul de locuri de muncă create sau susținute prin proiectele culturale susținute de Ministerul Culturii
- Procentajul de proiecte culturale care au ca scop conservarea și promovarea patrimoniului cultural al țării
- Procentajul de proiecte culturale susținute financiar care au ca scop educarea și implicarea tinerilor în activități culturale
- Utilizarea obiectivelor politicii publice Cultura deschisă ca repere permite comparații consecutive ale opțiunilor generate, urmărind evaluarea rezultatelor estimate legate de furnizarea serviciului public (cultură) și asupra atingerii obiectivelor fundamentale corespunzătoare, înțelese ca rațiunea sistemului de reglementare și instituțional ale politicii publice Cultura deschisă.

Analiza opțiunilor

Analiza și evaluarea opțiunilor s-a realizat în concordanță cu prevederile HG nr. 523 din 20 iulie 2016 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind procedurile de elaborare, monitorizare și evaluare a politicilor publice la nivel central, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 775/2005, și includ patru patru categorii de impact, respectiv: impactul economic și asupra mediului de afaceri, impactul bugetar și financiar, impactul social și impactul asupra mediului înconjurător, însoțite de criteriile definite de actul normativ menționat.¹⁵

Evaluarea comparativă a opțiunilor s-a realizat în format tabelar și conține analizele aferente celor trei opțiuni, în mod distinct pentru fiecare Obiectiv Specific definit pentru politica publică Cultura deschisă.

Tabelul centralizator prezintă în matrice valorile aferente acestor criteriilor stabilite pentru fiecare Obiectiv Specific (OS 1 - OS5) și cele trei opțiuni

15. HG nr. 523 din 20 iulie 2016 pentru modificarea și completarea Regulamentului privind procedurile de elaborare, monitorizare și evaluare a politicilor publice la nivel central, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 775/2005, <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/180505>

(Opțiunea 1, 2 și 3) utilizând valori pe o scală de la 1 la 5, unde valorile aferente impactului estimat sunt definite astfel: 1 - foarte slabă/foarte mic; 2 - mic/slab; 3 - echitabil; 4 - bun/mare; 5 - excelent/foarte mare. Scala are judecată de valoare de impact pozitiv/negativ, având în vedere întrebările-cheie, care sunt deosebit de relevante și permit estimarea impactului aferent intervențiilor.

Adecvarea diferitelor elemente ale opțiunilor propuse a fost punctată din punct de vedere tehnic în funcție de factorii, care corespund obiectivelor și sub obiectivelor enunțate.

Adecvarea diferitelor elemente ale opțiunilor propuse a fost punctată din punct de vedere tehnic în funcție de factorii, care corespund obiectivelor și sub obiectivelor enunțate.

Pentru exemplificarea analizei impactului propunerilor de opțiune, prezentăm modelul de analiză a oportunității opțiunilor politicii publice Cultura deschisă (Open Culture) în paginile următoare (26-38).

OS 1. Crearea și îmbunătățirea mecanismelor financiare și administrative pentru finanțarea multiplă și diversificată (public-public, public-privat) a ofertei culturale pentru comunitățile și grupurile defavorizate

		Punctaj Opțiunea 1 (non-acțiune)	Punctaj Opțiunea 2 (intervenție parțială)	Punctaj Opțiunea 3 (intervenție totală)
1. Impactul economic și asupra mediului de afaceri		1,63	3,44	2,13
1.1. Impactul macroeconomic		1	3	1
Observații	Din Analiza funcțională a ecosistemului cultural realizată de INCFC se remarcă o tendință de creștere a cifrei de afaceri aferente SCC, care este de așteptat să se păstreze în cazul Opțiunii 1. În cazul Opțiunii 2, rata de creștere va fi semnificativ mai mare, având în vedere că încurajează expansiunea SCC. Opțiunea 2 va asigura un acces mai larg al beneficiarilor la resurse și va crea posibilitatea de a multiplica resursele globale accesibile, prin deschiderea finanțării către operatori privați. Conform datelor existente, 32% din totalul de ONG-uri au desfășurat un singur proiect, 35% au implementat 2-4 proiecte (deci o pondere de 67% cu număr de proiecte reprezentând un risc major, de ofertă slabă), 21% cu 5-10 proiecte (zonă care poate fi încurajată) și, cantitativ și mai puțini, respectiv 8% și 4% ponderea celor care au reușit să atingă valori de peste 10 proiecte. Opțiunea 2 ar avea capacitate de a remedia stare de dezechilibru menționată. Opțiunea 3 ar favoriza SCC Patrimoniu cultural, având în vedere faptul că în acest sector majoritatea activității se înregistrează în sectorul public.			
Întrebări	Are opțiunea consecințe generale pentru creșterea economică și ocuparea forței de muncă? Opțiunea are efecte semnificative asupra anumitor sectoare economice? Există regiuni/județe sau un sector (economic) care vor fi afectate în mod disproporționat?			
1.2. Impactul asupra investițiilor publice		1	4	1
Observații	Opțiunea 1 va păstra starea actuală a investițiilor publice, care au generat starea de subfinanțare cronică. Opțiunea 3, de intervenție centralizată guvernamentală, este complet demotivantă pentru investiții ale sectorului privat și cu efecte de distorsionare a pieței. Opțiunea 2 este cea care, prin măsurile propuse, va deschide posibilitatea de implicare a sectorului privat și va avea efect asupra investițiilor.			
Întrebări	Are efect asupra fluxurilor investiționale? Cum contribuie opțiunea la îmbunătățirea condițiilor pentru investiții și la buna funcționare a piețelor?			

1.3. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat		1	3	3
Observații	Întrebarea se referă la impactul așteptat asupra poziției competitive a firmelor românești care activează în SCC. Organizațiile culturale și creatorii individuali pentru care se propune prin OO2 acces la infrastructură și echipamente beneficiază automat de creșterea productivității și îmbunătățirea poziției competitive.			
Întrebări	Ce impact are opțiunea asupra poziției competitive a firmelor românești? Are impact asupra productivității? Opțiunea va duce la creșterea posibilității de alegere a consumatorilor, va facilita comportamentul concurențial, va diminua șansa de apariție a monopolurilor, va duce la un raport mai corect de preț calitate, și permite segmentarea pieței?			
1.4. Impactul asupra mediului de afaceri		1	3	3
Observații	Conform datelor din Analiza funcțională a ecosistemului cultural, distribuția cifrei de afaceri aferente subsectoarelor SCC arată dominarea netă a Activităților de realizare a software-ului la comandă (CAEN 6201), cu o cifră de afaceri de două ori mai mare decât pentru următorul subsector din lista, respectiv CAEN 7311 - activități ale agențiilor de publicitate. Intervențiile propuse pot avea o influență asupra disparităților, prin direcționarea facilităților aferente Opțiunilor 2 și 3 către subsectoare cu nevoia de creștere mai puternică. Opțiunea 3 nu poate avea impact superior față de Opțiunea 2, deoarece sprijinul guvernamental nu va putea genera impact asupra mediului privat, fără riscul de distorsionare a pieței.			
Întrebări	Opțiunea facilitează sau limitează restructurarea, adaptarea la schimbări și utilizarea inovațiilor tehnologice la locul de muncă?			
1.5. Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii		1	5	2
Observații	Acest Obiectiv specific își propune un impact dedicat sectorului IMM, prin facilitățile create, de acces la finanțări din mai multe surse, și prin acces facil la informații și gestionare. Opțiunea 3 nu poate îndeplini cerințele obiectivelor, de deschidere către finanțări ale operatorilor de drept privat. Impact semnificativ poate fi produs doar prin Opțiunea 2.			
Întrebări	Cum afectează opțiunea costul sau disponibilitatea resurselor esențiale (forță de muncă)? Afectează accesul la finanțare? Afectează ciclul de investiții? Duce la deschiderea sau închiderea anumitor companii? Există produse sau companii care sunt tratate diferit de altele într-o situație comparabilă?			

1.6. Impactul asupra serviciilor publice furnizate de instituțiile administrației publice centrale și locale	3	1,5	3
Observații	Opțiunea 1 afectează în foarte mică măsură calitatea serviciilor publice, atât la nivel central, cât și local, și nu introduce sarcini suplimentare. Opțiunea 2 presupune crearea unor autorități sau, cel puțin, restructurarea celor existente, pentru crearea platformelor, precum și gestionarea mecanismelor ce vor fi dezvoltate.		
Întrebări	Opțiunea afectează calitatea serviciilor publice furnizate de instituțiile APC și APL? Introduce sarcini administrative suplimentare pentru instituțiile publice? Este necesară crearea unor autorități noi sau restructurarea celor existente? Implementarea măsurilor subsecvente obiectivelor propuse afectează instituțiile și autoritățile publice, de exemplu prin sporirea responsabilităților acestora?		
1.7. Cuantumul beneficiilor economice	3	5	2
Observații	Creșterea productivității și utilizarea eficientă a resurselor este încurajată prin Opțiunea 2, la nivelul beneficiarilor vizați prin finanțările facilitate de sisteme și mecanismele create. În lipsa acestora, situația existență va duce chiar la creșterea decalajelor identificate. În ceea ce privește perspectiva calității serviciilor, acestea sunt direct legate de accesul suplimentar de resurse și va genera efectul de creștere a încrederii consumatorilor.		
Întrebări	Promovează creșterea productivității sau utilizarea eficientă a resurselor? Are impact asupra calității și/sau disponibilității bunurilor/serviciilor sau asupra încrederii consumatorilor?		
1.8. Cuantumul costurilor economice	2	3	2
Întrebări	Opțiunea afectează prețurile plătite de consumatori?		
2. Impactul bugetar și financiar	3	2	1
Observații	Potrivit analizei, Opțiunea 3 ar însemna o povară deosebit de mare pentru bugetul de stat, Opțiunea 2 o solicitare semnificativă și foarte necesară, din cauza decalajelor. Având în vedere Indicatorul de dezvoltare sustenabilă 4, este de estimat un impact consistent în mod similar și asupra bugetelor locale. Analiza funcțională arată o tendință de modestă creștere a bugetelor locale, cu valori similare pentru comune, orașe și municipii, cu valori puternic diferite pentru capitală. De aici, rezultă că pentru țintele de cultură deschisă se poate previziona o presiune substanțial mai mare pe bugetele locale, în raport cu cel din capitală, dacă vizăm diminuarea acestor diferențe. Incapacitatea de creștere a bugetelor locale în mediul rural va putea fi compensată cel mai bine prin Opțiunea 2, cu o distribuție complementară a domeniului public și cel privat.		

2.1. Costurile și veniturile generate de inițiativă asupra bugetului de stat, precum și impactul, plus/minus, rezultat	3	2	1
Întrebări	Are opțiunea consecințe bugetare pentru autoritățile publice de la nivelul administrativ național?		
2.2. Costurile generate de inițiativă asupra bugetelor locale, precum și impactul, plus/minus, rezultat	3	2	1
Întrebări	Are opțiunea consecințe bugetare pentru autoritățile publice de la nivelul administrativ județean/local, atât imediat, cât și pe termen lung?		
3. Impactul social	1	3,33	3,25
3.1. Impactul asupra grupurilor țintă identificate	1	4	3
Întrebări	Opțiunea facilitează crearea de noi locuri de muncă? Există efecte asupra participării cetățenilor la manifestări culturale sau asupra accesului lor la resurse culturale? Are consecințe negative specifice pentru anumite profesii, grupuri de angajați sau liber profesioniști (persoane fizice autorizate) să desfășoare activități economice?		
3.2. Impactul asupra grupurilor vulnerabile așa cum sunt definite de art. 6, lit p) din Legea asistenței sociale nr. 292/2011, cu modificările ulterioare	1	4	3,25
Întrebări	Afectează accesul egal la bunuri și servicii? Are impact mai mare asupra anumitor grupuri sau persoane (persoanele vulnerabile, cu risc de sărăcie, copii, femei, bătrâni, persoane cu dizabilități, șomeri, minorități etnice sau religioase, azilanți)? Are impact mai mare asupra companiilor sau altor organizații (de exemplu, biserici) sau localități mai mult decât asupra altora? Contribuie la informarea publicului în legătură cu o anumită problemă?		
3.3. Impactul asupra serviciilor sociale	1	2	3,5
Întrebări	Opțiunea are efecte asupra serviciilor din punct de vedere al calității și accesului egal? Opțiunea are impact asupra finanțării, organizării sau accesului la servicii sociale, de sănătate și de îngrijire?		
4. Impactul asupra mediului înconjurător	1,67	4,42	3,25
4.1. Impactul asupra utilizării resurselor naturale	1,5	4,25	2,75
Întrebări	Promovează bunurile și serviciile ecologice prin actualizări ale regulilor referitoare la investițiile de capital, împrumuturi, asigurări etc.? Opțiunea determină o producție culturală și un consum mai sustenabil? Opțiunea promovează noi modele de dezvoltare în domeniul cultural prin prioritizare de bunuri și servicii care necesită un aport de resurse mai mic? Facilitează substituția resurselor principale cu unele alternative sau regenerabile care oferă o eficiență mai mare și/sau care au un impact mai mic asupra mediului?		

4.2. Impactul asupra speciilor protejate, habitatelor naturale, ariilor protejate și peisajelor	2,5	4	3,5
Întrebări	Opțiunea afectează protecția animalelor? Afectează specii protejate sau amenințate sau habitatele acestora sau regiuni sensibile din punct de vedere ecologic?		
4.3. Impactul asupra calității mediului	1	5	3,5
Întrebări	Opțiunea favorizează reducerea emisiilor specifice de mediu prin valorificarea procedurilor specializate ? Opțiunea generează soluții ecosistemice care reduc presiunea asupra mediului?		

OS 2. Asigurarea de specialiști ai operatorilor culturali cu competențe în comunicare în toate mediile și gestionarea infrastructurii aferente

	Punctaj Opțiunea 1 (non-acțiune)	Punctaj Opțiunea 2 (intervenție parțială)	Punctaj Opțiunea 3 (intervenție totală)
1. Impactul economic și asupra mediului de afaceri	1,13	3,63	2,88
1.1. Impactul macroeconomic	1	3	3
Observații	Impactul asupra creșterii economice este unul indirect și poate fi slab corelat cu rezultatele imediate ale creșterii calității pregătirii specialiștilor. Prin abilitatea personalului pentru utilizarea corectă și eficientă a infrastructurii din dotare (care va fi de actualitate) se poate estima o creștere economică, mai ales în sectoarele puternic dependente de tehnologie și de capacitatea rapidă a personalului pentru actualizarea deprinderilor, în ritm cu progresul tehnologic. În primă etapă este de așteptat diminuarea decalajelor față de alte state cu context comparabil cu al nostru, apoi țintele vor putea viza cele mai performante economii. Impact macroeconomic cu efecte de diminuare a disparităților regionale sau sectoriale este posibil doar prin intervenții etapizate și diferențiate conform nevoilor concrete.		
1.2. Impactul asupra investițiilor publice	1	3	3
Observații	Investițiile în pregătirea specialiștilor pentru utilizarea corectă a infrastructurii au efect pozitiv asupra investițiilor, dar nu imediat. Efectele sunt vizibile doar după ce acest plus de competențe va crea servicii și produse de o mai bună calitate, care indirect vor încuraja relocarea unor activități economice. Există însă și riscul ca investițiile în creșterea competenței personalului să genereze o migrație a specialiștilor calificați dinspre sectorul public către cel privat sau către antreprenoriat, ceea ce va lăsa sectorul public fără nivelul de competențe așteptat.		
1.3. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat	1	4	2
Observații	În urma analizei, s-a remarcat că procesul de descentralizare nu a reușit să înregistreze efectele așteptate, în primul rând din cauza lipsei de competențe dezvoltate la nivelul autorităților locale și județene. Aceste capacități organizaționale trebuie dezvoltate, pentru a reduce decalajul existent al firmelor și entităților românești în raport cu competitorii. Opțiunea 2 poate duce în cea mai mare măsură la acest impact și, în mod indirect și succesiv, va încuraja comportamentul concurențial, respectiv creșterea diversității ofertei pentru consumatori. Opțiunea 3 a fost la dispoziția autorităților, dar Analiza funcțională arată impactul redus, aproape inexistent al intervențiilor.		

1.4. Impactul asupra mediului de afaceri	1	4	3
Observații	Impactul primar se va realiza asupra instituțiilor care vor beneficia de noile competențe ale resursei umane, care va genera procese de restructurare și adaptare organizațională la schimbări, inclusiv utilizarea inovațiilor tehnologice.		
1.5. Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii	1	4	3
Observații	Analiza funcțională precizează că SCC „se caracterizează prin spirit antreprenorial, demonstrat de creșterea numărului de firme în acest domeniu. Marea majoritate a acestor companii sunt întreprinderi mici și mijlocii, capabile să dezvolte noi produse și servicii și, astfel, să creeze noi piețe“.		
1.6. Impactul asupra serviciilor publice furnizate de instituțiile administrației publice centrale și locale	1	5	4
Observații	Analiza funcțională arată că, în anii 2019-2020, ponderea numărului mediu de posturi vacante din numărul total de posturi aprobate a crescut și are o valoare de 9,2%, și această nevoie cantitativă se dublează și cu nevoia de competente corecte. Intervențiile propuse vor avea impact asupra instituțiilor și autorităților publice, prin abilitarea acestora pentru asumarea de noi responsabilități și, în consecință, creșterea calității serviciilor furnizate.		
1.7. Quantumul beneficiilor economice	1	3	2
Observații	Beneficiile economice vor putea fi evidențiate doar după ce noile competențe se vor pune în practică și vor genera schimbări organizaționale. Pentru aceste rezultate este necesară inclusiv cuprinderea în procese a celor mai expuși la riscul de a avea abilități depășite și de a nu face față provocărilor actuale.		
1.8. Quantumul costurilor economice	2	3	3
Observații	În prima fază, prețurile plătite de consumatori nu vor fi afectate, ulterior însă, odată cu apariția noilor calități ale serviciilor și produselor, prețurile pot crește, însă fenomenul de competiție la nivelul ofertanților poate contracara o creștere nesustenabilă a prețurilor.		
2. Impactul bugetar și financiar	2	1	1
Observații	Consecințele bugetare vor afecta bugetul de stat, dar și al autorităților locale, în mai mare măsură imediat și apoi cu o măsură în trend descrescător pe termen lung, după atingerea unui nivel adecvat al competențelor, până la recuperarea decalajelor majore. Veniturile generate vor fi indirecte și se pot evidenția prin mecanisme specifice prin care beneficiile se vor cuantifica inclusiv în venituri. Opțiunea 1, deși nu are impact bugetar direct, prin lipsa intervențiilor totuși va avea impact negativ prin menținerea decalajelor la un nivel nepermis, cu efecte de încetinirea dezvoltării în toate sectoarele economiei.		
2.1. Costurile și veniturile generate de inițiativă asupra bugetului de stat, precum și impactul, plus/minus, rezultat	2	1	1
2.2. Costurile generate de inițiativă asupra bugetelor locale, precum și impactul, plus/minus, rezultat	2	1	1

3. Impactul social	1	4	3,27
3.1. Impactul asupra grupurilor țintă identificate	1	4	3,3
3.2. Impactul asupra grupurilor vulnerabile așa cum sunt definite de art. 6, lit p) din Legea asistenței sociale nr 292/2011, cu modificările ulterioare	1	4	3
3.3. Impactul asupra serviciilor sociale	1	4	3,5
4. Impactul asupra mediului înconjurător	1,67	4,5	3,17
4.1. Impactul asupra utilizării resurselor naturale	1,5	4,5	3
4.2. Impactul asupra speciilor protejate, habitatelor naturale, ariilor protejate și peisajelor	2	4,5	3
4.3. Impactul asupra calității mediului	1,5	4,5	3,5

OS 3. Oferirea infrastructurii necesare unui acces adecvat și echitabil la produse și servicii culturale diverse pentru toți

OS 4. Realizarea unei sinergii efective între cultură și educație, în folosul tuturor comunităților

	Punctaj Opțiunea 1 (non-acțiune)	Punctaj Opțiunea 2 (intervenție parțială)	Punctaj Opțiunea 3 (intervenție totală)
1. Impactul economic și asupra mediului de afaceri	1	4,58	3,39
1.1. Impactul macroeconomic	1	4,66	4
Observații	Implementarea opțiunii parțiale, care presupune un efort comun al autorităților și instituțiilor publice în convergență cu mediul economic privat, respectiv alături de societatea civilă, va permite reluarea creșterii economice, aflată pe un trend ascendent și înainte de pandemia COVID-19, însemnând aport la produsul intern brut în anul 2016 de 3,14%. Numărul de angajați în SCC a crescut între anii 2011-2020 de la 162.374 la 265.524 persoane. Ponderea numărului de angajați din SCC între toți angajații din România a crescut de la 3,7% la 5,3% între anii 2011-2020.		
1.2. Impactul asupra investițiilor publice	1	5	2
Observații	Investițiile realizate în Sectoarele Culturale și Creative ale României au cunoscut un trend ascendent constant, cu o creștere medie anuală de 8,7%. Astfel, dacă în anul 2011, activele imobilizate în SCC erau cuantificate la 11,2 miliarde lei, această sumă a crescut la 23,1 miliarde lei în anul 2020. Asumarea integrală de către stat a acestor investiții va duce la relocare de activități economice, respectiv, la distorsionarea piețelor.		

1.3. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat	1	5	3,5
Observații	Productivitatea muncii angajaților din SCC a crescut constant între anii 2011-2020, de la 40.791 la 57.825 euro/număr angajați. Aceste date financiare sunt obținute ca urmare a aportului semnificativ al sectorului privat (IT, publicitate, arhitectură), de aceea creșterea excesivă a rolului statului în domeniu ar conduce la scăderea productivității firmelor românești. Până la pandemia COVID-19, evoluția procentuală a rentabilității comerciale a crescut de la 4% la 13,6% între anii 2011-2020. De aceea, orice intervenție brutală a statului în această piață ar conduce la afectarea rentabilității operatorilor economici.		
1.4. Impactul asupra mediului de afaceri	1	5	3
Observații	Ponderea valorii adăugate brute a SCC la produsul intern brut a crescut constant, de la 2,74% în anul 2015 la 3,27% în anul 2019. În cifre absolute, se consideră că SCC au mai mulți angajați decât turismul, cu un raport de 245.000 la 180.000 persoane, o parte dintre acești angajați fiind foarte pregătiți pentru adaptare la noile tehnologii, obținute ca urmare a schimbării infrastructurii culturale.		
1.5. Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii	1	5	3,6
Observații	Cel mai mic număr de angajați în întreprinderi mici și mijlocii în cadrul SCC este în sectorul Patrimoniu Cultural, cu doar 339 angajați în anul 2019. Majoritatea angajaților din SCC în mediul privat sunt în domeniile carte și presă (20,4%), audiovizual și media (17,1%) și publicitate (16,9%). De aceea, estimăm că impactul major al implementării acestei politici publice va avea loc în cazul opțiunii intervenției parțiale, în care atât statul, cât și mediul privat participă la preluarea acestui efort.		
1.6. Impactul asupra serviciilor publice furnizate de instituțiile administrației publice centrale și locale	1	5	5
Observații	Oricare dintre opțiunile intervenției parțiale sau totale s-ar implementa, rolul statului este cel mai important, prin gestionarea fondurilor și implementarea măsurilor care să conducă la îmbunătățirea serviciilor publice oferite de instituțiile și administrația publică centrală și locală.		
1.7. Quantumul beneficiilor economice	1	3	2
Observații	Beneficiile economice vor putea fi evidențiate doar după ce noile competențe se vor pune în practică și vor genera schimbări organizaționale. Pentru aceste rezultate este necesară inclusiv cuprinderea în procese a celor mai expuși la riscul de a avea abilități depășite și de a nu face față provocărilor actuale.		
1.8. Quantumul costurilor economice	1	4	4
Observații	Realizarea de investiții în infrastructura culturală și extinderea accesului la actul artistic și cultural pentru cât mai mulți beneficiari vor conduce ușurarea efortului financiar personal, care este oricum scăzut în România. Astfel, procentul alocat de cetățenii români pentru recreere și cultură a scăzut dramatic între anii 2011-2021, de la 3,3% la 1,5% din totalul cheltuielilor anuale.		
2. Impactul bugetar și financiar	1	5	5
Observații	Oricare dintre opțiunile mediană sau totală ar fi urmată, impactul bugetar și financiar ar fi unul semnificativ, pe măsura lipsurilor din societatea românească și a ponderii scăzute de investiție publică în cultură și recreere. Evoluția investițiilor în active imobilizate în domeniul SCC a fost în creștere constantă.		

2.1. Costurile și veniturile generate de inițiativă asupra bugetului de stat, precum și impactul, plus/minus, rezultat	1	5	5
2.2. Costurile generate de inițiativă asupra bugetelor locale, precum și impactul, plus/minus, rezultat	1	5	5
3. Impactul social	1	4	3
3.1. Impactul asupra grupurilor țintă identificate	1	4	3
3.2. Impactul asupra grupurilor vulnerabile așa cum sunt definite de art. 6, lit p) din Legea asistenței sociale nr 292/2011, cu modificările ulterioare	1	4	3
3.3. Impactul asupra serviciilor sociale	1	4	3
4. Impactul asupra mediului înconjurător	1,72	4,61	3,44
4.1. Impactul asupra utilizării resurselor naturale	1	5	3,5
4.2. Impactul asupra speciilor protejate, habitatelor naturale, ariilor protejate și peisajelor	2,66	4,33	3,33
4.3. Impactul asupra calității mediului	1,5	4,5	3,5

OS 5. Crearea de mecanisme și platforme de selecție și promovare a unei diversități mai mari a creațiilor culturale și creatorilor care să primească sprijin pentru o prezență activă în spațiul cultural național și european

		Punctaj Opțiunea 1 (non-acțiune)	Punctaj Opțiunea 2 (intervenție parțială)	Punctaj Opțiunea 3 (intervenție totală)
1. Impactul economic și asupra mediului de afaceri		1	4,63	3,68
1.1. Impactul macroeconomic		1	5	3
Observații	Implementarea opțiunii de mijloc, care include participare în solidar a statului și a mediului economic privat sau al societății civile la compensarea de lipsă de ofertă culturală în mediile defavorizate din societatea românească, va conduce la cel mai mare impact. Așa cum se arată și în analiza funcțională a domeniului culturii, știm că nu există strategii pentru integrarea tinerilor în instituțiile publice de cultură, pe fondul reducerii constante a numărului de posturi din SCC, care a condus la apariția unui clivaj între profesioniștii fără loc de muncă și angajații din sistemul public.			
1.2. Impactul asupra investițiilor publice		1	4	5
Observații	Există decalaje importante la nivelul celor mai multe județe cu privire la finanțarea domeniului culturii în mediul rural în comparație cu mediul urban în defavoarea mediului rural, iar aceste decalaje sunt mai însemnate în partea de sud a țării. Autoritățile publice locale folosesc cu precădere Legea 350/2005, ce vizează în mod generic orice proiect non-profit de interes pentru comunitate, în detrimentul OG 51/1998, care este un act legislativ dedicat finanțării proiectelor culturale. În plus, se constată concentrarea finanțării organizațiilor neguvernamentale culturale la nivelul consiliilor județene și municipiilor. Toate acestea vor fi impactate prin alegerea opțiunii mediane din Politica Publică „Cultură Deschisă”.			
1.3. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat		1	4	5
Observații	O intervenție exclusivă a statului în domeniul culturii ar conduce la distorsionarea pieței culturale și a SCC, de aceea se recomandă optarea pentru implicarea mediului economic privat și a societății civile. Balanța comercială este negativă pentru bunurile și serviciile culturale în perioada 2011-2020. Deficitul comercial s-a adâncit cu circa 46% în perioada 2015-2020. Există importuri de peste 1 miliard euro pentru aparatele folosite în industria audio-video și foto, ceea ce arată, corelat cu un volum relativ redus de exporturi, un potențial redus de producție și distribuție al acestor bunuri. SCC sunt un important angajator de forță de muncă, cu ritmuri de creștere superioare mediei naționale. Aceste sectoare prezintă o dinamică permanentă, reprezentând un mediu propice de dezvoltare a spiritului antreprenorial.			

1.4. Impactul asupra mediului de afaceri	1	5	3
Observații	Există un context favorabil pentru creșterea cererii de bunuri și servicii culturale, respectiv creșterea consumului, stimulat de existența unor programe de finanțare a mediului privat din SCC, care a condus la creșterea vizibilității SCC în ansamblu. Un factor important îl reprezintă existența unei forțe de muncă tinere și cu grad de educație și formare profesională superioare altor sectoare (ex. sectorului industrial), astfel că există un real potențial de dezvoltare pe termen lung pe bază de creativitate și mai puțin pe investiții fizice (comparativ cu alte sectoare ale economiei naționale).		
1.5. Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii	1	5	3,2
Observații	Există o sensibilitate prea mare la producerea de crize (financiare, sanitare etc.), volumul activității reducându-se foarte mult. Acest lucru s-a remarcat atât în timpul crizei financiare mondiale din 2008-2009, cât și în timpul COVID-19. Reducerea bugetului alocat de către gospodăriile consumului cultural în timpul unor crize severe afectează viabilitatea IMM-urilor din SCC. Neluarea de măsuri rapide în contextul producerii crizelor a condus la dispariția foarte multor IMM-uri. Aceasta situație a fost agravată de lipsa de credite bancare sau alte instrumente financiare dedicate pentru finanțarea SCC. Modificarea regimului fiscal și apariția astfel a unor costuri suplimentare (în special legate de contribuțiile sociale) conduc la descurajarea declarării tuturor veniturilor și astfel apariția unei piețe gri.		
1.6. Impactul asupra serviciilor publice furnizate de instituțiile administrației publice centrale și locale	1	5	4,25
Observații	Tendința generală în ultimele două decenii a fost de creștere a valorii cheltuielilor făcute de autoritățile publice centrale și locale în domeniul culturii și de creștere a frecvenței numărului de sesiuni de finanțare organizate de autoritățile publice locale și, implicit, de creștere a numărului de proiecte finanțate. La nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare, există rezultate de mare impact din perspectiva numărului de proiecte culturale finanțate și a sumelor alocate. Diferențele în general mari între mediul urban și rural în finanțarea SCC, atât în privința cheltuielilor alocate domeniului culturii pe locuitor, cât și ca procent din cheltuielile totale, se reflectă în accentuarea decalajelor inter- și intra-regionale și în lipsa de acces la oferta culturală a populației rurale. Se constată absența unei experiențe importante de adoptare continuă a instrumentelor de finanțare existente și de creare a condițiilor cadru pentru adoptarea de noi forme, de creare a stimulentei pentru creșterea finanțării private pentru cultură ceea ce este deosebit de important în cazul unor experimente culturale sau promovarea tinerelor talente în toate ramurile de artă. Observăm și absența unei experiențe importante cu privire la promovarea exporturilor și internaționalizarea în domeniul conținuturilor culturale prin sisteme de finanțare de stat și prin măsuri pentru a îmbunătăți disponibilitatea finanțării private.		

1.7. Cuantumul beneficiilor economice	1	4	3
Observații	Oportunitățile concrete care pot fi valorificate prin implementarea opțiunii de intervenție parțială pot consta în creșterea și diversificarea ofertei culturale în raport cu dezvoltarea noilor tehnologii (de ex: dezvoltarea programului European); creșterea numărului de colecții digitizate - biblioteci și muzee; diversificarea canalelor online de distribuție a ofertei culturale către consumatori; un nivel de atenție mai mare acordat consumului cultural și practicilor culturale în cadrul politicilor culturale la nivel european; dezvoltarea ofertei culturale a bibliotecilor publice, în sensul dezvoltării programelor și a proiectelor culturale, în plus față de activitatea de bază; dezvoltarea ofertei culturale în activitatea muzeelor, în sensul dezvoltării programelor și a proiectelor culturale, în plus față de activitatea de bază; multiplicarea de parteneriate între muzee, biblioteci și inspectoratele școlare / instituții de învățământ și a parteneriatelor între instituțiile de spectacol și ONG-uri (public-privat).		
1.8. Cuantumul costurilor economice	1	5	3
Observații	Crearea de noi mecanisme culturale prin implementarea de politici publice vor diminua nivelul mai scăzut de consum cultural în spațiul public în mediul rural decât în mediul urban prin prisma accesului mai redus, nivelul de participare mai scăzut decât media europeană pentru majoritatea tipurilor de consum în spațiul public sau consumul foarte scăzut de creații din domeniul artelor vizuale.		
2. Impactul bugetar și financiar	1	5	5
Observații	Tendința din ultimii 15 ani a fost una de creștere a frecvenței numărului de sesiuni de finanțare organizate de autoritățile publice locale și, implicit, de creștere a numărului de proiecte culturale finanțate. Din păcate, contextul pandemic al ultimilor doi ani pare să fi întrerupt acest trend. Pentru a oferi platforma necesară de relansare a politicii culturale, opțiunea de politică publică mediană va genera măsuri și instrumente financiare active atât la nivel central, cât și la nivel local pentru stimularea SCC.		
2.1. Costurile și veniturile generate de inițiativă asupra bugetului de stat, precum și impactul, plus/minus, rezultat	1	5	5
2.2. Costurile generate de inițiativă asupra bugetelor locale, precum și impactul, plus/minus, rezultat	1	5	5
3. Impactul social	1	4	3
3.1. Impactul asupra grupurilor țintă identificate	1	4	3

3.2. Impactul asupra grupurilor vulnerabile așa cum sunt definite de art. 6, lit p) din Legea asistenței sociale nr 292/2011, cu modificările ulterioare	1	4	3
3.3. Impactul asupra serviciilor sociale	1	4	3
4. Impactul asupra mediului înconjurător	1,39	4,11	3,28
4.1. Impactul asupra utilizării resurselor naturale	1,5	4,5	3,5
4.2. Impactul asupra speciilor protejate, habitatelor naturale, ariilor protejate și peisajelor	1	3,5	3
4.3. Impactul asupra calității mediului	1,66	4,33	3,33

5.2. Metodologia procesului de evaluare a impactului ex-ante a politicii publice Cultura viitorului (Future Culture)

5.2.1. Scopul și obiectivele propunerii de politică publică

Scopul politicii publice

Scopul politicii publice Cultura viitorului (Future Culture) este acela de pregăti societatea, respectiv beneficiarii și producătorii de cultură pentru un viitor durabil, centrat pe oameni, care integrează universul digital. Democratizarea accelerată a demersului cultural prin introducerea noilor tehnologii, în beneficiul comunităților culturale, este, în subsidiar, parte a acestui scop. Propunerea pornește de la realitatea noilor tehnologii care, în Sectoarele Culturale și Creative, sunt utilizate într-o măsură foarte mică și inegal între regiunile României și între urbanul mare și celelalte categorii de comunități. În prezent, utilizarea tehnologiilor societății informaționale este limitată preponderent la echipamente simple de digitalizare a patrimoniului existent, la infrastructuri locale de arhivare și comunicare de informații în format digital și la inițiative punctuale de folosire a inteligenței artificiale, a realității virtuale sau augmentate, a tururilor virtuale și a hologramelor.

Obiectivul general al politicii publice asociat scopului enunțat este salvarea și punerea la dispoziție a patrimoniului cultural și a creației

contemporane folosind modalități durabile, incluzive și accesibile pe scară largă, în contextul noilor tehnologii.

Obiective specifice:

OS 1. Crearea infrastructurii fixe și mobile pentru acces la internet în bandă largă și dotarea cu echipamente scalabile și adaptabile pentru tehnologiile emergente, cu consumuri de resurse și energie reduse sau regenerabile, până în anul 2030;

OS 2. Dezvoltarea de competențe tehnologice emergente și experimentale pentru angajații operatorilor culturali și creatori, pe parcursul perioadei de implementare (2023-2030);

OS 3. Simplificarea mecanismelor juridice, administrative și financiare existente și crearea unor mecanisme noi necesare dezvoltării antreprenoriatului cultural, până în anul 2030;

OS 4. Simplificarea mecanismelor juridice, administrative și financiare existente și crearea unor mecanisme noi necesare digitalizării complementare a produselor și serviciilor culturale ale instituțiilor publice de cultură, până în anul 2030.

Obiective operaționale:

OO 1. Profesionalizarea accelerată a personalului existent și recrutarea de noi angajați în sistemul public prin prioritizarea competențelor și abilităților specifice TIC, în intervalul 2023-2026;

OO 2. Dezvoltarea de standarde sectoriale pentru comunicare, diseminare și adresabilitate, în primii trei ani de implementare;

OO 3. Crearea unei rețele naționale de organizații culturale de referință pentru dezvoltarea de competențe și modele de acțiune în toate domeniile SCC, în primii doi ani ai intervalului de programare;

OO 4. Implementarea unui program guvernamental de achiziții pentru dotarea operatorilor culturali cu echipamente contemporane de tehnologia informației, pe perioada de programare;

OO 5. Dezvoltarea și implementarea unui depozit digital național care cuprinde moștenirea culturală digitalizată, inclusiv cea deținută de arhivele istorice ecleziastice și ale autorităților locale, până la finalul perioadei de programare;

OO 6. Utilizarea infrastructurii fixe a operatorilor culturali de drept public ca spații de experimentare pentru noile tehnologii, locuri de familiarizare a publicurilor cu noile forme de expresie ale TIC;

OO 7. Facilitarea achizițiilor de echipamente tehnologice care să asigure interoperabilitatea și scalabilitatea componentelor hardware și software la nivel național;

OO 8. Crearea unui sistem național integrat, care să permită creatorilor și utilizatorilor instituționali de creație intelectuală urmărirea utilizării creațiilor, iar autorităților publice urmărirea respectării drepturilor patrimoniale de autor;

OO 9. Introducerea obligativității internetului de mare viteză pentru toate instituțiile din domeniul cultural și disponibilității totale a conținuturilor în mediul online;

OO 10. Folosirea activă a inteligenței artificiale, Internet of Things - IoT, sistemelor Big Data, tehnologiei Blockchain și a altor tehnologii emergente în activitatea operatorilor culturali.

5.2.2. Indicatorii de evaluare și monitorizare

Numărul de aplicații mobile și platforme online pentru vizualizarea și interacțiunea cu patrimoniul cultural și creația contemporană

- Numărul de beneficiari participanți la proiecte culturale prin intermediul tehnologiei, cum ar fi utilizarea rețelelor sociale pentru a promova evenimente culturale și a încuraja participarea la acestea
- Numărul de tehnologii inovatoare pentru conservarea patrimoniului cultural și valorificarea creației contemporane, cum ar fi utilizarea tehnologiei de scanare 3D

pentru a crea copii digitale ale obiectelor istorice și monumentelor

- Numărul de colaborări și parteneriate cu alte instituții culturale naționale și internaționale pentru a promova interschimbul de cunoștințe și tehnologii inovatoare
- Procentajul de proiecte culturale și educaționale cu componente tehnologice, cum ar fi utilizarea realității virtuale sau augmentate în expoziții sau în programele de educație
- Procentajul de utilizări al tehnologiei în proiectele culturale și educaționale prin utilizarea de evaluări periodice și analize de impact.
- Procentajul de proiecte susținute financiar prin fondurile alocate pentru proiectele culturale și educaționale cu componente tehnologice.

Metode de evaluare a politicii publice Cultura viitorului

- Analiza impactului: implică evaluarea efectelor politicii asupra sectorului cultural în ansamblu și a publicului țintă
- Analiza de cost-eficacitate: implică evaluarea raportului dintre costurile proiectelor culturale bazate pe tehnologie și beneficiile acestora, pentru evaluarea eficienței utilizării fondurilor publice
- Analiza performanței: implică evaluarea performanței proiectelor culturale bazate pe tehnologie, precum și a performanței sectorului cultural în ansamblu
- Analiza de participare: evaluarea gradului de participare la proiectele culturale bazate pe tehnologie și a gradului de implicare a publicului în aceste proiecte
- Analiza de conținut: implică examinarea conținutului proiectelor culturale bazate pe tehnologie, precum și a conținutului disponibil online, pentru a evalua calitatea acestora și impactul lor asupra publicului
- Analiza de colaborare: evaluarea colaborărilor dintre Ministerul Culturii și alte organizații sau instituții, precum universitățile sau companiile din domeniul tehnologiei, pentru a evalua eficacitatea acestor colaborări

- Analiza feedback-ului: colectarea și analizarea feedback-ului de la publicul țintă, și de la alți stakeholderi, pentru a evalua satisfacția și înțelegerea politicii publice
- Analiza de impact social: implică evaluarea impactului politicii publice asupra societății și a comunităților
- Analiza de risc: aceasta ar implica evaluarea potențialelor riscuri asociate cu politica publică și luarea de măsuri pentru buna lor gestionare

Metode de monitorizare

- Monitorizarea indicatorilor cheie: urmărirea unor indicatori specifici, cum ar fi numărul de proiecte culturale bazate pe tehnologie finanțate sau numărul de participanți la evenimente culturale online, pentru a evalua progresul în realizarea obiectivelor politicii

- Analiza de conținut: implică examinarea conținutului proiectelor culturale bazate pe tehnologie finanțate, precum și a conținutului disponibil online, pentru a evalua calitatea acestora și impactul lor asupra publicului
- Monitorizarea participării: ar consta în monitorizarea gradului de participare și de implicarea a publicului la proiectele culturale bazate pe tehnologie
- Monitorizarea tendințelor: urmărirea tendințelor în domeniul tehnologiei și culturii și a modului în care acestea influențează sau sunt influențate de politica publică
- Analiza de risc: evaluarea potențialelor riscuri asociate cu politica publică și adoptarea măsurilor necesare
- Indicatori și metode de evaluare și monitorizare a obiectivelor operaționale ale politicii publice Cultura viitorului (Future Culture) - vezi paginile 41-51.

OO 1. Profesionalizarea accelerată a personalului existent și recrutarea de noi angajați în sistemul public prin prioritizarea competențelor și abilităților specifice TIC, în intervalul 2023-2026

Nr. Crt.	Acțiune	Indicatorii de evaluare și monitorizare	Metode de evaluare	Metode de monitorizare
1	Inițiativă legislativă pentru modificarea actualei legi a educației	Proiect de lege redactat și aprobat Creșterea rezultatelor colaborării între MC și ME – măsurabili în numărul de întâlniri, echipe de lucru constituite la nivel interministerial	Analiză de impact (interviu, chestionar, focus group).	Cercetare arhivă Analiza comunicării interinstituționale Monitorizarea procesului de consultare publică Monitorizarea adoptării inițiativei
2	Modificarea standardelor ocupaționale aferente „familiei ocupaționale cultură”	Minimum zece standarde ocupaționale modificate Număr de specialități afectate, minimum zece Peste 10.000 de persoane din familia ocupațională afectate	Analiză de impact (interviu, chestionar, focus group)	Observație directă Cercetare arhivă Analiza comunicării interinstituționale Monitorizarea procesului de avizare și aprobare.

Nr. Crt.	Acțiune	Indicatorii de evaluare și monitorizare	Metode de evaluare	Metode de monitorizare
3	Elaborarea unui ghid de bune practici privind legislația specifică fiecărui SCC în scopul îmbunătățirii nivelului de performanță în domeniul TIC	Elaborarea unui Ghid de bune practici. Număr de baze de date cercetate Peste 50.000 de persoane, beneficiari direcți, afectați prin implementarea ghidului	Analiză de impact (interviu, chestionar, focus group) Examinarea calității conținutului pentru evaluarea calității acestora și impactul lor asupra publicului Evaluarea efectelor produse de utilizarea ghidului în situații locale asupra grupului țintă al operatorilor culturali.	Observație directă Cercetare arhivă Analiza comunicării interinstituționale Monitorizarea procesului de avizare și aprobare
4	Înființarea unui program național de formare în domeniul TIC pentru sectorul cultural	1 program național de formare înființat Minimum 2 licitații proiecte lansate Minimum 30 număr de proiecte finanțate - pe repartii regionale	Raportările intermediare ale programelor Numărul de beneficiari ai finanțării, inclusiv repartii lor geografică	Observație directă Cercetare arhivă Evaluare ex ante și interim Monitorizarea programului de formare Monitorizarea proiectelor implementate
5	Profesionalizare accelerată a personalului existent în sistemul cultural de drept public	Minimum 10 număr de programe de profesionalizare Minimum 14.000 de beneficiari direcți ai programelor de formare	Analiză de impact (interviu, chestionar, focus group)	Observație directă Analiza comunicării interinstituționale Monitorizarea procesului de avizare și aprobare

OO 2. Dezvoltarea de standarde sectoriale pentru comunicare, diseminare și adresabilitate, în primii trei ani de implementare

Nr. Crt.	Acțiune	Indicatorii de evaluare și monitorizare	Metode de evaluare	Metode de monitorizare
1	Identificarea de operatori relevanți și constituire baze de date	Minimum 5000 de actori relevanți identificați Minimum 10 baze de date individuale constituite	Analiză de impact (interviu, chestionar, focus group)	Cercetare arhivă Analiza bazelor de date Evaluarea unui eșantion din bazele de date
2	Înființarea și funcționarea a minimum 10 grupuri de analiză și prognoză (think-tank-uri) organizate regional și intersectorial	Minimum 10 grupuri de analiză și prognoză (think-tank-uri) înființate și funcționale Minimum 50 de specialiști implicați Minimum 5 standarde de comunicare, diseminare și adresabilitate elaborate și adoptate	Analiză de impact (interviu, chestionar, focus group)	Observație directă Monitorizarea comunicării interinstituționale Monitorizarea procesului de înființare și funcționalizare

OO 3. Crearea unei rețele naționale de organizații culturale de referință pentru dezvoltarea de competențe și modele de acțiune în toate domeniile SCC, în primii doi ani ai intervalului de programare

Nr. Crt.	Acțiune	Indicatorii de evaluare și monitorizare	Metode de evaluare	Metode de monitorizare
1	Identificarea de operatori relevanți și constituire baze de date	Minimum 500 de itemi colectați Minimum 88 de operatori culturali membri ai rețelei naționale de organizații culturale de referință Minimum 8 baze de date	Analiză de impact (interviu, chestionar, focus group)	Cercetare arhivă Analiza bazelor de date Evaluarea unui eșantion din bazele de date
2	Crearea cadrului normativ care să stabilească standardele de excelență pentru organizațiile culturale de referință, sprijinul pe care îl pot primi și activitățile pe care le pot desfășura	Elaborarea a 2 inițiative legislative dedicate standardului de excelență Elaborarea a 2 inițiative legislative dedicate standardului de excelență Elaborarea a 2 inițiative legislative dedicate standardului de excelență aprobate	Analiză de impact (interviu, chestionar, focus group)	Cercetare arhivă Analiza comunicării interinstituționale Monitorizarea procesului de consultare publică Monitorizarea adoptării inițiativei
3	Crearea a opt centre de performanță în domeniul dezvoltării de competențe și modele de acțiune	Opt centre de performanță funcționale 176 de modele de acțiune	Analiză de impact (interviu, chestionar, focus group)	Observație directă Monitorizarea comunicării interinstituționale Monitorizarea procesului de înființare și funcționalizare Monitorizarea unui eșantion din modelele de acțiune
4	Definirea standardelor de performanță pentru toate SCC	Minimum 10 standarde de performanță elaborate Minimum 10 standarde de performanță aprobate Testarea standardelor, prin minimum 10 acțiuni pilot/SCC	Analiză de impact (interviu, chestionar, focus group)	Cercetare arhivă Analiza bazelor de date Evaluarea unui eșantion din bazele de date

OO 4. Implementarea unui program guvernamental de achiziții pentru dotarea operatorilor culturali cu echipamente contemporane de tehnologia informației, pe perioada de programare

Nr. Crt.	Acțiune	Indicatorii de evaluare și monitorizare	Metode de evaluare	Metode de monitorizare
1.	Crearea de standarde minime specificațiilor tehnice, de calitate și cantitate pentru echipamente	Minimum 11 standarde tehnice aplicabile SCC aprobate Minimum 5 acțiuni pilot de testare a aplicabilității standardelor Testarea standardelor prin minimum 11 acțiuni pilot/SCC	Analiză de impact (interviu, chestionar, focus group)	Observație directă Cercetare arhivă Analiză statistică
2.	Crearea unui sistem național de inventariere a infrastructurii tehnologice	Un sistem național creat Minimum 20 de baze de date	Analiză de impact (interviu, chestionar, focus group)	Observație directă Cercetare arhivă Analiză statistică
3.	Crearea cadrului normativ pentru înființarea unui program de finanțare TIC pentru operatorii culturali	Minimum două inițiative legislative elaborate Minimum două inițiative adoptate	Analiza de impact (interviu, chestionar, focus group) Analiză statistică	Cercetare arhivă Analiza comunicării interinstituționale Monitorizarea procesului de consultare publică Monitorizarea adoptării inițiativei

OO 5. Dezvoltarea și implementarea unui depozit digital național care cuprinde moștenirea culturală digitalizată, inclusiv cea deținută de arhivele istorice ecleziastice și ale autorităților locale, până la finalul perioadei de programare

Nr. Crt.	Acțiune	Indicatorii de evaluare și monitorizare	Metode de evaluare	Metode de monitorizare
1.	Finalizarea proiectului E-cultura și funcționarea acestuia pe toată perioada de implementare	1 depozit digital național 400.000 de itemi colectați și procesați 4.000 de echipamente și programe informaționale funcționale 1.000 de specialiști implicați	Analiză de impact (interviu, chestionar, focus group) Analiză statistică	Observație directă Analiză baze de date Monitorizarea unui eșantion dintre beneficiari
2.	Modificarea legilor de funcționare ale tuturor SCC pentru introducerea obligativității digitizării informației despre moștenirea culturală	Minimum 5 acte normative elaborate. Minimum 5 acte normative completate aprobate	Analiza de impact (interviu, chestionar, focus group) Analiză statistică	Cercetare arhivă Analiza comunicării interinstituționale Monitorizarea procesului de consultare publică Monitorizarea adoptării inițiativei
3.	Program național de achiziție a tehnologiilor necesare deținătorilor de patrimoniu și informații	2 documente strategice de programare; Minimum 2 licitații de proiecte derulate Minimum 100 de beneficiari ai finanțării, inclusiv repartiția lor geografică Minimum 100.000 de beneficiari finali	Analiza de impact (interviu, chestionar, focus group) Analiză statistică	Observație directă Cercetare arhivă Monitorizarea unui eșantion din beneficiarii finanțărilor

OO 6. Transformarea operatorilor culturali de drept public în spații de experimentare pentru noile tehnologii, locuri de familiarizare a publicurilor cu noile forme de expresie ale TIC

Nr. Crt.	Acțiune	Indicatorii de evaluare și monitorizare	Metode de evaluare	Metode de monitorizare
1.	Modificarea legilor de funcționare ale tuturor SCC care să permită utilizarea infrastructurii instituțiilor publice de cultură de către operatorii culturali de drept privat, de către creatori și public, pentru activități de experimentare și cercetare, cu utilizarea noilor tehnologii	Consultare publică Minimum 5 acte normative modificate Minimum 5 acte normative aprobate	Analiza de impact (interviu, chestionar, focus group) Analiză statistică	Cercetare arhivă Analiza comunicării interinstituționale Monitorizarea procesului de consultare publică Monitorizarea adoptării inițiativei
2.	Înființarea a minimum 10 centre pilot de asigurare a accesului pentru operatori culturali de drept privat, de către creatori și public pentru activități de experimentare și cercetare, cu utilizarea noilor tehnologii	Minimum 10 centre pilot înființate Minimum 500 de operatori culturali intervievați în vederea înființării de centre pilot Minimum 1.000 de specialiști implicați în vederea înființării de centre pilot Minimum 50.000 de beneficiari finali pe perioada de implementare	Analiza de impact (interviu, chestionar, focus group)	Monitorizarea funcționării centrelor Analiza comunicării interinstituționale Monitorizarea unui eșantion dintre beneficiari
3.	Derularea a minimum 6 campanii naționale de informare și promovare	Minimum 6 campanii de informare derulate; Minimum 8 baze de date cu operatorii media implicați Minimum 200.000 beneficiari finali ai campaniilor de informare	Analiza de impact (interviu, chestionar, focus group)	Monitorizarea unui eșantion dintre beneficiari

OO 7. Facilitarea achizițiilor de echipamente tehnologice care să asigure interoperabilitatea și scalabilitatea componentelor hardware și software la nivel național

Nr. Crt.	Acțiuni	Indicatorii de evaluare și monitorizare	Metode de evaluare	Metode de monitorizare
1.	Modificarea legilor de funcționare ale SCC care să permită compatibilizarea tehnologică a operatorilor culturaliaștfel încât inventarierea și comunicarea bunurilor culturale să se realizeze într-o manieră unitară la nivelul întregii țări	1 consultare publică Minimum 5 acte normative modificate Minimum 5 acte normative aprobate	Analiza de impact (interviu, chestionar, focus group)	Cercetare arhivă Analiza comunicării interinstituționale Monitorizarea procesului de consultare publică Monitorizarea adoptării inițiativei

OO 8. Crearea unui sistem național integrat, care să permită creatorilor și utilizatorilor instituționali de creație intelectuală urmărirea utilizării creațiilor, iar autorităților publice urmărirea respectării drepturilor patrimoniale de autor

Nr. Crt.	Acțiuni	Indicatorii de evaluare și monitorizare	Metode de evaluare	Metode de monitorizare
1.	Efectuarea unei analize pentru identificarea modificărilor din domeniul tehnologiei și informației	8 baze de date, constituite regional Minimum 15.000 de itemi colectați	Analiză de impact (interviu, chestionar, focus group) Analiză statistică	Observație directă Analiză baze de date
2.	Modificarea Legii drepturilor de autor	Minimum 2 inițiative elaborate Minimum 2 inițiative aprobate	Analiză de impact (interviu, chestionar, focus group) Analiză statistică	Cercetare arhivă Analiza comunicării interinstituționale Monitorizarea procesului de consultare publică Monitorizarea adoptării inițiativei
3.	Aprobarea și înființarea unui program național de colectare de date	1 inițiativă legislativă de realizare a programului	Analiză de impact (interviu, chestionar, focus group) Analiză statistică	Cercetare arhivă Analiza comunicării interinstituționale Monitorizarea procesului de consultare publică Monitorizarea adoptării inițiativei

OO 9. Introducerea obligativității internetului de mare viteză pentru toate instituțiile din domeniul cultural și disponibilității totale a conținuturilor în mediul online

Nr. Crt.	Acțiune	Indicatorii de evaluare și monitorizare	Metode de evaluare	Metode de monitorizare
1.	Modificarea legilor de funcționare ale tuturor SCC pentru introducerea obligativității de a avea o conexiune internet de mare viteză	Minimum 5 acte normative completate Minimum 5 acte normative aprobate.	Analiză de impact (interviu, chestionar, focus group) Analiză statistică	Cercetare arhivă Analiza comunicării interinstituționale Monitorizarea procesului de consultare publică Monitorizarea adoptării inițiativei
2.	Aprobarea și înființarea unui program național de introducere a accesului la internet de mare viteză pentru toți operatorii culturali publici	1 inițiativă legislativă de realizare a programului elaborată 1 inițiativă legislativă de realizare a programului aprobată Minimum 2 licitații de proiecte derulate 100 beneficiari operatori culturali ai finanțărilor 200.000 beneficiari finali	Analiză de impact (interviu, chestionar, focus group) Analiză statistică	Cercetare arhivă Analiza comunicării interinstituționale Monitorizarea procesului de consultare publică Monitorizarea adoptării inițiativei

OO 10. Folosirea activă a inteligenței artificiale, Internet of Things - IoT, sistemelor Big Data, tehnologiei Blockchain și a altor tehnologii emergente în activitatea operatorilor culturali

Nr. Crt.	Acțiune	Indicatorii de evaluare și monitorizare	Metode de evaluare	Metode de monitorizare
1.	Aprobarea și înființarea unui program național pentru facilitarea trecerii din formatul analog în cel digital, precum și automatizării proceselor repetitive, în special în cazul deținătorilor de patrimoniu cultural, arhivelor și bibliotecilor	O inițiativă legislativă de realizare a programului elaborată O inițiativă legislativă de realizare a programului aprobată Minimum 2 licitații de proiecte derulate 1.000 beneficiari operatori culturali ai finanțărilor 700.000 beneficiari finali	Analiză de impact (interviu, chestionar, focus group) Analiză statistică	Cercetare arhivă Analiza comunicării interinstituționale Monitorizarea procesului de consultare publică Monitorizarea adoptării inițiativei

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020

Titlul proiectului: **VIZIUNE STRATEGICĂ ȘI COERENTĂ PENTRU SECTORUL CULTURAL**

Codul proiectului: **SIPOCA 709 / MySMIS2014+: 129541**

Editorul proiectului: **Ministerul Culturii prin Unitatea de Management a Proiectului**

Data publicării: **octombrie 2023**

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu
poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.
